divadelní HROMADA

zpravodaj ochotnických divadelníků, loutkářů a recitátorů v východních Čechách, na pomezí Moravy a v části Sudet

XLVII. *léto* 2006

+ POKRAČOVÁNÍ - SAMOSTATNÁ PŘÍLOHA

Krása jazyka spočívá v tom, že nikdy nemůže přesně vystihnout to, co vystihnout chce.

Václav Havel

strana

2093 - 2172 = XLVII /´06 str. 1 - 80

léto + pokračování (samostatná příloha)

4 VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)
Pozvánka na Slavnostní setkání divadelníků na závěr sezóny
5 Schůzka loutkářů
6 První schůze nově zvolené rady VSVD
8 Koho ozdobíme Zlatým Tylem v roce 2006

9 IMPULSY Z IMPULSU / bylo a bude...
Wolkrův Prostějov
10 Červený Kostelec 06
15 Audimafor
20 Regionální loutkářská přehlídka
25 Dětská scéna
32 Krajská přehlídka dětských recitátorů
34 Miletínské divadelní jaro
37 Už po sedmé Open Air
39 BUDE - Loutkářské Libčany, Č. Kostelec 07, Miletínské div. jaro 07

40 VIDĚLI JSME
Jak se rodí divadelníci v Č. Kostelci, Starý pes s mladou režisérkou
41 Náchodská past

42 PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU
Turnovský drahokam
44 Chrudim podruhé
46 Kraj. kolo WP pro Pardubický kraj
47 Zlom vaz po VI., Ohlédnutí za kraj. přehlídkou Dětského divadla a Dětská scéna v Chrudimi
48 Kraj. přehlídka dět. recitátorů v Pardubicích
49 Sněhový Brněnec
50 Dospělí dětem 06, Náchod opět ožil divadlem
51 Malé divadelní prokouknutí
52 Vlna coolnes vrthla i na amatérská prkna!, Fucking story
53 V Trutnově proběhly dvě premiéry, Hronovská Charleyova teta
55 BUDE - Košumberské léto 2006, 2. Lojzíkův Machov
56 59. Klicperův Chlumec 06, Nebude - Štronzo

57 VÝCHODOČEŠI...
Pohárek SČDO
58 Náchodská prima sezóna
59 Třebíč
61 Šrámkův Písek
62 Dětská scéna Trutnov
65 **Letní příloha** Z celostátní dílny dětských recitátorů
66 55. loutkářská Crudim

67 OSOBNOSTI
Miloslav Hýbner

69 VE SLUŽBÁCH THÁLIE
Michal Dziedzinskyj
70 Vladimír Zajíc
71 Libuše Nováková, smutná zpráva - Josef Hruška
72 Třicetiny „Čmukařů",
74 30 let souboru HAD

75 PELMEL
Hurá do Miletína
76 Loutkářům a milovníkům loutek

78 Divadelní jarmárka profesora Císaře

Uzávěrka příštího čísla:
16. listopadu 2006

Příspěvky a fota prosíme zasílat na adresu:
IMPULS
Okružní 1130
500 03 Hradec Králové
e-mail:
gregarova@vsvd.cz

http://www.vsvd.cz

HROMADA č. XLVI / 2006
JARO

Vydává:
Středisko amatérské kultury IMPULS,
Okružní 1130,
500 03 Hradec Králové
Telefon: 495 582 622
Tel./fax: 495 546 560
ve spolupráci
s Volným sdružením
východočeských divadelníků

Vychází 3x ročně

REDAKCE:
Alexandr Gregar (chefredacteur),
Josef Tejkl, Mirka Císařová,
Alena Exnarová, Karla Dörrová,
Jan Merta, Břetislav Lelek,
Naďa Gregarová

GRAFICKÁ ÚPRAVA:
Mario Alfieri

TISK:
GRANTIS Ústí nad Orlicí

Registrováno na
MK ČR E 11424

Vychází za finančního přispění
MK ČR

Neprodejné!
Náklad 370 ks
Neprošlo jazykovou úpravou!

KULTURNÍ POLITIKA - SPROSTÉ SLOVO?

Národní informační a poradenské středisko (NIPOS Praha) oslavilo letos sté výročí vzniku Svazu osvětového (zal. 1906), kdysi legendární instituce, které klademe k dobru, že uskutečnila zájem státu o věci lidové kultury. Mnozí jsme se potkávali řadu desetiletí s Ústavem pro kulturně výchovnou činnost, pamětníci notně prošedivělí znali Ústřední dům lidové tvořivosti a ti nad hrobem si možná pamatují Osvětový ústav z konce padesátých let. Ale historie dnešního NIPOSu sahá až k počátkům minulého století. Oslavenec, Svaz osvětový, totiž již v roce 1906 založil v českých zemích Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, právě to, které bylo v roce 1925 transformováno na legendární Masarykův lidovýchovný ústav.

V Praze slavilo způsobem důstojným, neb NIPOS k té příležitosti uspořádal třídenní „Evropské diskusní fórum o kultuře", velmi reprezentativní, sjeli se zástupci osmi zemí včetně českých. Kongres se odbýval v lavicích Senátu Parlamentu České republiky. A pod záštitou jeho předsedy, pana Sobotky, pana Jandáka, ministra kultury a České komise pro Unesco. Téma konference přímo bušilo do vrat tzv. kulturní politiky státu - pojednávalo totiž o významu kulturního kapitálu pro rozvoj země, tedy o vzdělanosti, kulturnosti a ekonomice. Přednášely významné osobnosti, prof. Robert Kvaček, doc. Jan Slavík a doc. Martin Matějů z FFKÚ, ze zahraničních pak Mag. Josef Hollos z Vídně, Igor Terešar ze Slovinska a Corina Mihaescu z Rumunska.

Přesto pánové, co převzali záštitu, nebyli fyzicky přítomni. Měli totiž důležitější starosti než stav kulturního kapitálu českých zemí. Za senátory se pár minut zdrželi, než také odkvačili za důležitějším posláním, pan dr. Pithart a pan Václav Jehlička, předseda senátního výboru pro kulturu (a spolužák Františka Zborníka), ředitele NIPOS, o pár minut déle se zdržela nová náměstkyně ministra kultury, slečna Mazáčová. Do druhého dne to dokonce vydržel nový ředitel ministerského odboru regionální kultury - v pátek po desáté ale musel za rodinou neb je až z Valašských Klobouk... No, vystačili jsme si sami.

Referáty i diskuze byly zajímavé, hodiny v nepříjemných senátorských kotcích nebyly proto nepříjemné. Prof. Kvaček např. prohlásil, že „česká kultura na sebe vždycky přebírala víc než mohla zařídit, ale už za Rakouska byla vyšším ukazatelem hodnot než oblast politická", že v českých zemích alespoň jednou „přenocovala" každá světově významná myšlenka, ale Češi se svými myšlenkami že vždycky otálejí a čekají, až budou potvrzeny zvenčí, tedy větší zemí. Uchu nepřítomných senátorů a poslanců (a že jich je v kulturních výborech jako maku), by určitě neuniklo jeho tvrzení, že osud demokracie je úzce spojen s osudem intelektu. Dnešní uspokojení mnohých politiků tím, že je kultura zaměňována za zábavu, za zbytnou a vedlejší oblast lidského života, že je smrtelné - především pro ekonomiku země! Showbyznys zaměnil kulturu za spotřební zboží a za svou cílovou skupinu zvolil nikdy nestárnoucí mládež - mládež totiž stárne poměrně rychle, ale je stále nová a nová!

Doc. Slavík připomněl tvrzení Václava Bělohradského, že kulturnost znamená "citlivost pro něčí nářek", tedy že je nezbytným předpokladem tvůrčího lidského ducha. A nejen jako tvořivost, ale i jako empatie a vytrvalost - což jsou také věci důležité pro ekonomiku. Kulturní a ekonomický kapitál jedno jsou a bez nich není prosperující společnosti...

Rakušan Josef Hollos připomněl tradiční americké tvrzení, že každý je selfmademanem, což je dnes překonaný nesmysl. Společnost žije jinak - i proto dává vídeňská radnice ročně miliony Eur např. do prázdninových kulturních programů pro děti, jež pořádají dobrovolné organizace. Připomenul, že např. v Palestině je "Někdo" především ten, kdo prošel nějakým vězením, ale v každém rakouském městečku je to ten, kdo je nebo byl dobrovolným hasičem. Společenské kompetence se vytvářejí právě účastí na spolkovém životě, o což by měl stát určitě stát!

Náš „stát" u toho nebyl, jen my, „dělníci kultury", lidé z muzeí a knihoven, ze spolků a sdružení, univerzitní profesoři a vědci... Apropó, od jedné z účastnic jsme se dozvěděli, že se právě v této chvíli pracuje na novele tzv. „české kulturní politiky", známé jako Koncepce účinnější podpory umění. Mnozí jsme se před lety, v době po Tigridovi, který pojem kulturní politika považoval za totalitní a téměř sprostý, účastnili její první formulace. Tentokrát jsme po ní museli pátrat téměř investigativním způsobem - až jsme text novely nalezli v šuplíku našeho Královéhradeckého krajského úřadu. Ten její již III. verzi (!) měl na připomínkování, ale kdybychom se neozvali, neměl ji kdo připomínkovat. Stejně jsme to prošvihli, termín uplynul. Kuriózní je, že tento materiál připravovaly odborné týmy - každý obor, např. profesionální divadlo, hudbu, literaturu, výtvarné umění či film reprezentovali odborníci z terénu, režiséři, představitelé svazů, fundovaní odborníci. Pracovní skupina pro neprofesionální umění byla počtem nejmenší a vystačila si s jednou vedoucí hudebního souboru (a laureátkou Pražského jara) Magdalenou Bílkovou, s Elvírou Němečkovou, ředitelkou Kyliánovy nadace a naštěstí (snad) i s Františkem Zborníkem a Lenkou Lázňovskou, kteří tak na sebe převzali odpovědnost za plánování kulturní politiky do roku 2013! No, i toto je výmluvné, byť oběma jmenovaným našim přátelům a spolupracovníkům patří dík za uspořádání výše popsané konference. O jejich kritických závěrech byli informování novináři, ale ti, protože během oněch tří dnů nedošlo k žádné vraždě, k tunelování ani ke znásilnění v prostorách senátu, nepodali veřejnosti ani zprávu, ani drb.

Poznámka na závěr - cituji Programové prohlášení vlády z roku 2004: „Vláda bude...podporovat specifické místní a regionální kulturní projekty, které přispívají k vytváření rozmanitého obrazu kultury, a které by mohly být případně ohroženy. Dále bude podporovat projekty a akce, které rozvíjejí kulturní spolupráci na různých úrovních, mezi místy, regiony, etniky či státy, v rámci Evropy i v širším mezinárodním měřítku... Vláda vypracuje a předloží ke schválení návrh zákona o veřejné podpoře kultury..." - v roce 2003 bylo v grantech MK ČR na neprofesionální uměleckou činnost rozděleno 12,5 milionu Kč, což je dva a půlkrát více než v roce 1998. Ale porovnáno se statistickými čísly počtu členů a souborů divadelních amatérů, folkloristů, hudebníků, výtvarníků, filmařů, a tanečníků a dalších nadšenců, tvořících právě onen spolkový život ne nepodobný hasičským sdružením v Rakousku, je 12,5 milionů částkou nedůstojnou vládnímu prohlášení. Je to totiž 65x méně než dává vídeňská radnice na prázdninové kulturní aktivity neorganizovaných dětí...

Alexandr Gregar

DIVADELNÍ

VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)

Do uzávěrky XLVII. Hromady
přišly na účet VSVD další příspěvky. Děkujeme.

okres Havlíčkův Brod:
Eva BECHYŇOVÁ
okres Hradec Králové:
Karel HORÁK, Miroslav KUŽEL, Marie JACKOVÁ, Bohumila GYÖRGYOVÁ, Romana HLUBUČKOVÁ
okres Chrudim:
Libor ŠTUMPF, JDO Jaroslav Luže, Svatopluk VOBEJDA
okres Jičín:
Jiří WILDA, Vlaďka MATĚJKOVÁ, Jitka a Martin ZAJÍČKOVI, Milan LÁNSKÝ, Miloslav HÝBNER
okres Náchod:
Jiří KUBINA, Miroslav HOUŠTĚK, Antonín KOHL, Ivana RICHTEROVÁ, Broňa MACHOVÁ, Jarka HOLASOVÁ, ZUŠ Jaroměř
okres Pardubice:
Anna KUČEROVÁ, Pavel HLADÍK, Josef KORÁB, Libuše STRAKOVÁ
okr. Rychnov nad Kněžnou:
Eva ŽATEČKOVÁ
okres Semily:
Petr ZÁRUBA. LS Čmukaři Turnov
okres Svitavy:
Anna PŘIKRYLOVÁ, Josef ŠVEC, Vladimír ŠAUER
okres Trutnov:
Martin TEPLÝ, Marie NÝDROVÁ, Irena a Zdeněk VYLÍČILOVI
okres Ústí nad Orlicí:
Helena PODOLSKÁ
Naši další členové a příznivci:
František SVOBODA, Heidemarie a František SEKÁČOVI, Vlado BENKO, Poprad

Adresář odběratelů Hromady a členů VSVD je aktualizován a celý zaveden do počítače. Jakékoliv případné nesrovnalosti nám hlaste na naši adresu do Impulsu. Další zájemce o předplatné Hromady nebo o členství ve VSVD samozřejmě velice vítáme.

Valná hromada VSVD na svém zasedání 10. února 2001 stanovila výši ročního příspěvku:

- roční příspěvek pro fyzickou osobu se stanoví minimálně ve výši 150,- Kč,
- snížený (důchodci a studenti) minimálně ve výši 100,- Kč
- roční příspěvek právnické osoby se stanoví ve výši minimálně 600,- Kč
- nečlenové, zájemci o Hromadu platí 200,- Kč/rok (3 čísla včetně poštovného)

VSVD, Okružní 1130, 500 03 Hradec Králové

bankovní spojení:
Česká spořitelna a.s. Hradec Králové
1085997309/0800

***

SLAVNOSTNÍ SETKÁNÍ DIVADELNÍKŮ NA ZÁVĚR DIVADELNÍ SEZÓNY

- předáme ocenění z krajských divadelních přehlídek
- předáme Zlaté odznaky J. K. Tyla
- máme připraveno PŘEKVAPENÍ

Těšit se můžeme na písně SexTet
Zapište si do diářů!
sobota 25. listopadu – Divadlo Jesličky – 12. 30 hodin

***

Vážení a milí VSVďáci,

právě jsem obdržela Hromadu a byl to zásah přímo na komoru. V lednu jsme se přestěhovali z pětipokojového bytu. To samo o sobě byl horor. Těch věcí, se kterými se člověk musel rozloučit, a i když to nebyly skvosty, byly to věci, se kterými jsme žili. I tak jsme měli pocit, že to, co si vezmeme, do bytu nenarveme. Ale naše děti z nás to břímě sejmuly, byt upravily, zařídily a na nás zbylo roztřídit a zařadit drobnosti, kterých je vždy dost a jsou třeba. Dodnes se ptáme jeden druhého: „Ty, nevíš kde je to, co bylo tam v tom šuplíku?“ Ale byt máme pěkný a hlavně nás okouzlilo prostředí. Ať se podíváme z kteréhokoliv okna, díváme se do lesa. Letošní krutá zima pro nás byla výjevem z „Mrazíka“. Krásný bílý sníh, srnečky na pokraji lesa. A tak jsme se sbližovali s okolím, já přenášela z rohu do rohu kytičky a drobnůstky, co vytváří domov. Máme čtyři děti a když přijedou každý jednou za měsíc a připočítám tři sestry, smutno nám nebylo.

A pak přišla Hromada a to byl ten zásah na komoru. Teprve nám došlo, že smutno nám je a bude. Po Vás, po divadle a atmosféře, kterou už nebudeme prožívat. Tím víc si hluboce vážíme ocenění, kterého se nám od Vás dostalo. Stát se Vašimi čestnými členy je největší cenou, které se nám kdy dostalo. Jsme na ni patřičně hrdi. Hřeje u srdce a dala zapomenout, že zaměstnavatel a město Moravská Třebová si na nás nevzpomnělo.

Jsme nesmírně rádi, že čestné členství, které nám bylo uděleno, nás opravňuje i nadále patřit mezi Vás. Mezi kamarády, na které se nedá zapomenout.

Heidemarie a František Sekáčovi

V PÁTEK 9. ČERVNA V 17.00 H.
V KLUBU SAK IMPULS
SE KONALA

SCHŮZKA LOUTKÁŘŮ

Účast:
Jan Merta, Blanka a Karel Šefrnovi, Alena Exnarová, Jarka Holasová, Romana Hlubučková, Petr Záruba, Jiří Polehňa

Po srdečných přátelských pozdravech a zahájení jsme se vrátili ke **krajským postupovým přehlídkám na Loutkářskou Chrudim ve východočeském regionu.**

Informace N. Gregarová:

Existují tři přehlídky a zcela pokrývají celou oblast. **Turnovský drahokam** (pořadatel LS Na židli Turnov – Petr Záruba) se vyprofiloval jako přehlídka především tradičnějšího typu loutkového divadla. V letošním roce 12 představení, ovšem soutěžních bylo podstatně méně – 7, z toho 5 dětských souborů (přehlídka Turnovský drahokam původně vznikla jako nesoutěžní a Petr Záruba se snaží tuto možnost vystoupení pro soubory, které nechtějí soutěžit, zachovat) .

Letos se druhým rokem konala přehlídka pro **Pardubický kraj** v Chrudimi (pořadatel LS Ahoj Chrudim – Libor Štumpf) – 11 představení, z toho 7 hraných jedním či dvěma hráči, většina představení spojená s osobností Libora Štumpfa. Přehlídka si okruh souborů teprve hledá a jistě i najde. A věříme, že najde i podporu Pardubického kraje.

SAK Impuls a VSVD je organizátorem přehlídky konané v Hradci Králové v **Divadle Jesličky**. Letos - 15 představení (2 nesoutěžní), z toho 7 dětských (3 ZUŠ Chlumec /R. Hlubučková, 3 ZUŠ Jaroměř /J. Holasová + 1 DDM Česká Skalice), 3 představení přivezli studenti KALD DAMU spojení osobností Mirky Venclové. Dalších 6 představení přivezli Jarka Holasová, Maminy Boďi Jaroměř, Dramatická školička Svitavy, Tak co? ZUŠ Chlumec n.C. a Hanka Voříšková.

N. Gregarová připravila porovnání programu této přehlídky za posledních pět let:

V letošním roce se v nižším počtu představení především projevila změna v souboru DNO (odchod J. Jelínka do profesionálního divadla), absence Divadla Jesličky (Jiří Polehňa vždy jedním představením doplnil program přehlídek v Turnově a Chrudimi). Těšíme se, že v příštím ročníku se opět setkáme se soubory, které se neúčastní pravidelně – „C" Svitavy, Libáň, HAD HK, ZUŠ Žamberk, Broumov, Vysoké Mýto aj. K organizaci přehlídky a složení poroty nebyly připomínky ani žádné další náměty.

Všechny tři přehlídky jsou zastoupeny v programu LCH (Turnov 2, Chrudim 2, Hradec Králové 4). Všech uvedených přehlídek se jako členka poroty zúčastnila Alenka Exnarová, která o nich také referovala v Loutkáři. Všechny tři zprávy bude obsahovat i nejbližší číslo Hromady, která tak vlastně může sledovat loutkové divadlo v celé jeho šíři ve východočeském regionu. A doufejme, že to tak bude i nadále

- **termíny přehlídek v příštím roce 2007**
  Turnov – 17. – 18. března 2007
  Hradec Králové – 30. března – 1. dubna 2007
  Chrudim - 24. a 25. března 2007

Vedle postupových přehlídek existuje **Přehlídka o cenu Matěje Kopeckého v Libčanech** zaměřená na loutkové divadlo určené dětskému divákovi. Přehlídka je nesoutěžní (cena diváka), přesto se všech představení účastní jako odborní konzultanti Jan Merta a Břetislav Lelek, kteří vždy se souborem po představení mluví. Pravidelně se účastní Klub loutkářů Úpice, LS Na židli Turnov, POLI Hradec Králové, ZUŠ Chlumec, občas Martínek Libáň, DLS Smiřice, HAD Hradec Králové, Boďi Jaroměř.

Nabídku možností vystoupení souborů doplňují místní přehlídky v Libáni, Červeném Kostelci, Boučkova Jaroměř, Semilský paroháč aj.

Potom jsme přešli k té celostátní – **k Loutkářské Chrudimi.**

N. Gregarová informovala o nabídce Š. Filcíka – delegovat zástupce VSVD do lektorského sboru, který by sledoval a hodnotil inscenace zařazené do Okénka loutkářských tradic, příp. by k nim vedl veřejné rozpravy. Po konzultaci s Jiřím Polehňou, Blankou Šefrnovou, Alenou Exnarovou (členové odborné rady pro loutkové divadlo) jsme tuto nabídku odmítli. Jako příznivější varianta se nám jeví jedna veřejná diskuse na téma „amatérské marionetové divadlo" s odborným a historickým úvodem, vedená zkušenou a loutkářskou osobností. (pozn. je pravda, že z našeho okruhu padlo jediné jméno – Jan Merta. Napadá vás někdo další)

Následovala poměrně obsáhlá a široká diskuse o fungování Loutkářské Chrudimi, seminářích, veřejných rozpravách, rozpravách se soubory, z níž vybírám:

- očekáváme, že na LCH uvidíme to nejlepší, co se letos urodilo a chceme slyšet o představení mluvit chytré lidi, protože z toho se můžeme něco naučit, ale
- v posledních letech se porota často proměňuje (což loutkáři nepovažují za pozitivní), občas je z vystoupení některých jejích členů cítit profesionální despekt, chybí spojovací osobnost typu Jana Dvořáka.

Diskuse se od Loutkářské Chrudimi stočila k **fungování odborné rady**

- členové z vč. regionu: Exnarová, Šefrnová, Merta, Polehňa, Záruba, Weissová, Drtina – jejíž přítomní členové poukázali na nedostatečnou zpětnou vazbu – především postrádají zápisy z jednání, formulující konkrétní doporučení, na nichž se rada shodla. Po-

kud se tak neděje, může docházet k mylným výkladům či opomenutím. Odborná rada je sice pouze orgánem poradním bez vyjasněných pravomocí, ale vzhledem k tomu, že zastupuje celou základnu českého amatérského loutkářství (a že to navíc její členové činí dobrovolně a zdarma), měl by být její názor buď respektován nebo eventuálně vysvětleno, z jakých důvodů se rozhodl odborný pracovník jinak. Bez zápisů z jednání to ovšem nelze.

Dalším bodem jednání byl **návrh loutkářských seminářů z pera Jiřího Polehni**. Na jednání jsme se zabývali především realizací cyklu seminářů v našem regionu, pořádaném SAK Impuls a VSVD

- odvíjí se od osobnosti lektora – první návrh Jiřího Polehni – Jiří Vyšohlíd (ovšem vzhledem k jeho pracovní vytíženosti nejisté). Z diskuse vzešel jako vedoucí lektor Karel Šefrna, ten přijal, ovšem s podmín-kou spolupráce Jiřího Polehni. Všem přítomným se tato dvojice jevila jako ideální řešení. Takže: do konce června Jiří Polehňa ověří možnosti Jiřího Vyšohlída. Příp. se spojí s Karlem Šefrnou a do konce srpna tito dva pánové předloží koncepci (neměli bychom pro plánované vzdělávání vymyslet nějaký název?).
- následovala by propagace – zajistí Gregarová
- časová realizace – březen, duben, květen, červen vždy 1x v měsíci od pátku cca 19.00 do soboty cca do 15.00 hod.
- místo konání – návrhy vzhledem k nutným místním podmínkám a spolupracovníkům - Trám Svitavy, Na Židli Turnov, Hradec Králové
- věk od 16 ti let
- přijímačky – měly by se konat jednak proto, aby daly tomuto vzdělávání patřičnou váhu (vzpomeňme na LKVčK) jednak proto, aby umožnily lektorům poznat své budoucí žáky
- představení by nemělo být cílem za každou cenu

A tak jsme probrali život v loutkářských kruzích a vůbec přátelsky pohovořili a skončili ve 21.00 hodin.

Zapsala: N. Gregarová

PRVNÍ SCHŮZE NOVĚ ZVOLENÉ RADY VSVD

Sešla se v sobotu 17. června v klubu SAK Impuls v Hradci Králové, aby zvolila předsednictvo a zhodnotila uplynulou divadelní sezónu. Řada členů rady v ten den měla divadelní povinnosti, přesto se sešla nadpoloviční většina, jmenovitě Mirka Císařová, Saša a Naďa Gregarovi, Milan Zlesák, Jaroslav Josef, Jiří Pošepný, Pavel Švorčík, Petr Záruba, Blanka Šefrnová, Jan Merta, Alena Exnarová, Pavel Labík.

Rada se nejdříve zabývala usnesením Valné hromady VSVD z 25. 2. 20, která jí uložila následující úkoly

1) zvolit ze svého středu předsedu, místopředsedu, jednatele a revizní komisi

Rada VSVD jednomyslným hlasováním potvrdila současné předsednictvo ve složení Alexandr Gregar (předseda), Josef Tejkl (místopředseda), Břetislav Lelek (pokladník), Naďa Gregarová (jednatelka). Revizní komise bude pracovat ve stejném složení jako v minulém období (Pavel Labík, Jan Merta a Alena Exnarová).

2) zajistit agendu a činnost VSVD a redakční rady Hromady, vypracovat rozpočet sdružení s přihlédnutím k výsledkům grantových soutěží

Naďa Gregarová předložila Radě rozpočet sdružení a rozpočet činnosti zabezpečované ve spolupráci se SAK Impuls Hradec Králové, krytí z grantů a dotací, krytí SAK Impuls. Po uzavření všech postupových přehlídek lze říci, že se nám dařilo nepřekračovat rozpočty jednotlivých akcí a čerpání finančních prostředků je odpovídající.

3) Radě a novému (tedy staronovému) předsedovi VSVD uložila Valná hromada napsat v souvislosti s náhlým vyloučením postupových přehlídek venkovských DS z grantového systému MK ČR dopis řediteli ORNK MK ČR o přehodnocení současného systému postupových přehlídek za spolupráce odborníků z odborných rad NIPOS/ARTAMA a zástupců amatérských divadelních

Předseda A. Gregar informoval o současné situaci, včetně zcela bezpredecentního vstupu redaktora AS, dr. Strotzera do textu výroční zprávy VSVD, kterou uveřejnila AS č. 2/06. Rada po diskusi uložila předsedovi VSVD formulovat dopis řediteli NIPOS/ARTAMA Františku Zborníkovi se žádostí o upřesnění postavení a kompetencí ARTAMA, odborných rad, festivalových výborů a programových rad. Dále uložila Aleně Exnarové, aby zformulovala dopis redakční radě Amatérské scény k případu otištění naší výroční zpávy.

4) předsedovi VSVD uložila Valná hromada jednat s SČDO o další spolupráci a o postojích našich sdružení k NIPOS Artama a MK ČR a dále jednat se zúčastněnými organizacemi o novele Statutu pro udělování Zlatého odznaku Josefa Kajetána Tyla

Předseda VSVD zpracoval pro SČDO a další organizace legislativní podklady pro spolupráci sdružení dle zák. 83/1990. Po obstrukcích ADA při jednání loni ve Vysokém nad Jizerou neprojevila ani SČDO, ani jiná organizace zájem o další jednání, proto bude nejlépe vyčkat na společnou schůzku plánovanou jako obvykle do Hronova. Předseda prosí o účast minimálně dvou dalších členů rady VSD při tomto jednání.

Dále Rada VSVD projednala

- zastoupení VSVD v Komisi pro udělování ZO JKT - na další období a potvrdila dosavadní zástupkyni paní Mirku Císařovou.
- návrh na Cenu MK ČR – již v roce 2005 předložilo Dobré divadlo dětem o.s. (Luděk Richter) návrh na udělení ceny Janu Mertovi. Rada VSVD rovněž předloží návrh na udělení Ceny MK panu Janu Mertovi, formulaci návrhu připraví Alena Exnarová a Blanka Šefrnová.
- dále Naďa Gregarová informovala o jednání loutkářů, které se konalo 9. 6. a o čerpání rozpočtu VSVD. Rada projednala i některé náměty na vzdělávání v příští sezóně.

Zapsala: Naďa Gregarová

ROZPOČET VSVD NA ROK 2006

ROZPOČET VSVD NA ROK 2006

DRUH ČINNOSTI	ZDROJE								CELKOVÉ NÁKLADY
	Město HK	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	MK ČR	Fond T-mobile	Státní fond kultury	SAK Impuls	vlastní výnosy VSVD	
Dětské tvořivé aktivity	12 000	140 000	0	50 000	0	0	10 000	0	212 000
Postupové přehlídky	11 000	90 000	27 000	50 000	0	0	90 000	20 000	288 000
Open Air program	250 000	0	0	0	60 000	50 000	30 000	0	390 000
Vzdělávání, Hromada	0	20 000	0	80 000	0	0	20 000	21 000	141 000
Zdroje celkem	273 000	250 000	27 000	180 000	60 000	50 000	150 000	41 000	1 031 000

STANOVISKO RADY VSVD K OTIŠTĚNÍ VÝROČNÍ ZPRÁVY VSVD V AMATÉRSKÉ SCÉNĚ Č.

Vážený pan
prof. PhDr. Jan Císař CSc.,
předseda redakční rady Amatérské scény

Vážený pane předsedo!

Dne 17.června 2006 se sešla Rada Volného sdružení východočeských divadelníků, která považuje za potřebné vyjádřit se k následující záležitosti.

V Amatérské scéně číslo 2/2006 byla na stranách 65-66 zveřejněna zpráva z valné hromady Volného sdružení východočeských divadelníků napsaná a přednesená předsedou sdružení Alexandrem Gregarem. Tato zpráva je přerušena článkem nazvaným *Věcná poznámka redakce AS*. Tato „poznámka" má ovšem délku celého jednoho sloupce a podle našeho názoru nevhodně narušuje ucelenost zveřejněné zprávy. Vedoucí redaktor Amatérské scény PhDr. Milan Strotzer, který je autorem poznámky, má jistě plné právo zveřejnit ke zprávě své stanovisko a svůj komentář. Koneckonců, děje se tak v periodickém tisku běžně, ovšem v uvedeném rozsahu **vždy až po závěru** komentovaného článku. Nikdy jsme se nesetkali s tím, že by někdo v takovém rozsahu vstoupil někomu jinému do textu a považujeme tento zásah za velmi neetický. Uvítali bychom, kdyby redakční rada Amatérské scény na tuto skutečnost redakci upozornila a zjednala do budoucna nápravu. Domníváme se, že nejen naší radě, ale ani jiným subjektům by nebyl podobný zásah do jejich článku milý.

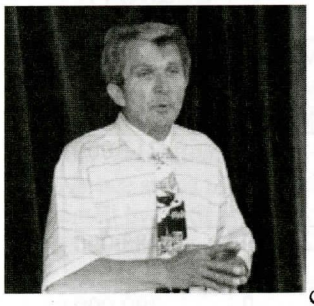
S pozdravem

Mgr. Alena Exnarová za Radu VSVD

DIVADELNÍ

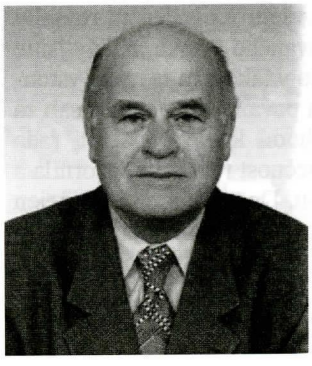
Na návrh Občanského sdružení divadelních ochotníků v Ústí nad Orlicí,
které je kolektivním členem VSVD
a signatářem Statutu pro udělování ZO J. K. Tyla
budou v roce 2006 Zlatým Tylem oceněni Adolf Hurych a Lubomír Hýbl.

Adolf Hurych (*1939)

Za dlouhodobou práci pro ochotnické divadlo a jeho rozvoj na venkově

Divadlu a kultuře v Trstěnici věnoval p. Hurych celý život. V roce 1973 režíroval svoji první divadelní hru Vojnarka, potom v roce 1974 následovaly Hrátky s čertem a Nový život. V roce 1975 režíroval divadelní hru Naši Furianti a 1978 Jiráskovu Lucernu. Potom nastala téměř dvacetiletá přestávka až v roce 1996 režíroval vlastní divadelní hru "Pod tou naší starou lípou", v roce 1997 založil se svými kamarády (herci) divadelní soubor „Vojnarka", ve kterém je od jejího založení předsedou. Pod hlavičkou divadelního souboru Vojnarka režíroval další ze svých her "Píseň lesní studánky". V roce 2000 na počest výročí selských bouří v Dolním Újezdě a okolí, napsal a režíroval divadelní hru „Selská rebélie". Od roku 1998 pořádá divadelní soubor Vojnarka „Trstěnické divadelní léto" jehož součástí jsou od roku 1998 i Trstěnické dožínky, které také pan Hurych režíruje. V letech 2001 režíroval opět „Vojnarku, 2002 Lucernu, 2003 Naši furianti, Hrátky s čertem či Radúz a Mahulena.

Lubomír Hýbl (*1936)

Za celoživotní úspěšnou činnost hereckou a režisérskou a organizační práci pro amatérské divadlo v DS Hýbl Česká Třebová v souvislosti s životním jubileem

Lubomír Hýbl začal dráhu ochotnického herce a později i režiséra v českotřebovském divadelním souboru HÝBL v roce 1956, tedy ve svých dvaceti letech. Celé půlstoletí zůstal tomuto souboru věrný a pro jeho rozkvět obětoval desítky a stovky hodin práce a svého volného času.

Na divadelní prkna jej přivedl režisér Miroslav Chudý v inscenaci Schillerova Dona Carlose, kde sehrál nepodstatnou roli prince z Parmy. Hned po ní však následovala titulní role v Tylově Pražském flamendrovi a odtud začal jeho postupný vzestup mezi přední herce souboru. Dokládá to dlouhý výčet rolí nejrůznějších žánrů, z nichž namátkou jmenujme majora Saranova v Čokoládovém hrdinovi G. B. Shawa či generála Burgoyna v Pekelníkovi téhož autora, byl tu Athéňan v Nezvalově Atlantidě a postavy v dramatech Karla Čapka – profesor Sigelius v Bílé nemoci nebo Ondra v Matce. Zcela z jiného soudku byla role seržanta Trottera v detektivce Past na myši A. Christie a pak řada jeho - vynikajícím způsobem ztvárněných - „padouchů": esesák Rannert z Kruté masky, Bradford Wintter z Patrickovy Opaly, Don Salust z Hugova Ruy Blase a další záporné role, ostře kontrastující s jímavou postavou starého učitele Vorlického z Tylovy Paní Marjánky, svěřenou mu režisérem K. Tomešem v době, kdy sotva překročil čtyřicítku. Komediální žánr si vyzkoušel krom jiného např. v Perriniho hře Čert nikdy nespí nebo jako Baron z Horníčkových Tří Albertů. Daleko důležitější pro soubor i pro něho samého byla však jeho práce režiséra. Je podepsán pod deseti inscenacemi a jejich dramaturgický výběr nejlépe vypovídá o jeho divadelním vkusu i režisérské odvaze: W. Hildesheimer Dobývání princezny Turandot, G. B. Shaw Pekelník a Pygmalion, V. Hugo Ruy Blas, J. B. Moliere Tartuffe, J. B. Pristley Poklad, W. Shakespeare Jak se vám líbí a Večer tříkrálový, ve spolupráci se svou ženou Alenou, herečkou téhož souboru, se kterou se také seznámil v divadle, vytvořili Hubačovu Generálku a v roce 2004 byla jeho poslední režií inscenace hry Rodina je základ státu R. Cooneye, která byla nominována na národní přehlídku do Třebíče.

IMPULSY Z IMPULSU

BYLO...

WOLKRŮV PROSTĚJOV

Krajská přehlídka sólových recitátorů Královéhradeckého kraje
studiová scéna Amátka
Divadlo Jesličky,
Hradec Králové
6. - 7. února 2006

Pořadatelé:
Středisko amatérské kultury Impuls,
Divadlo Jesličky Hradec Králové,
Volné sdružení východočeských
divadelníků, za finančního přispění
Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

Lektorský sbor:
Lenka Chytilová, Radim Šíp, Ondřej Doležal
Odborný a organizační garant přehlídky:
Mgr. Ema Zámečníková

VÝSLEDKY

1. kategorie: Počet soutěžících: 8,
do II. kola postoupili všichni soutěžící
NOMINACE:
Natalia Jeleascov (HK, Jesličky)
1. Christo Botev: Chadži Dimitr
2. Roark Bradford: Černošský Pán Bůh a...
(úryvek z kapitoly Milostný románek Abrahámův)
Čestné uznání:
Kristýna Buriánová (HK, Jesličky)
Lucie Zoulová (HK, Jesličky)
Aneta Piňosová (HK, Jesličky)

2. kategorie: Počet soutěžících: 9,
do II. kola postoupili všichni soutěžící
NOMINACE:
Zuzana Kokešová (HK, Jesličky)
1. Tereza Boučková: Duše,dušičky
2. Bella Achmadulinová: Nevěsta
Čestné uznání:
Alžběta Kupčíková (HK, Jesličky)
Dita Kostelníková (HK, Jesličky)
Jana Bradnová (HK, Jesličky)

3. kategorie: Soutěžila a do celostátního kola postoupila
Martina Erbsová (HK, Jesličky)
1. pásmo poezie ze sbírky M.Pleska Česnek,česnek
2. V.Hálek: Manžel dobrák

Letošní krajské kolo WP bylo zklamáním. Organizátoři ve snaze vyjít zájemcům o recitaci co nejvíce vstříc, připravili co nejlepší podmínky – praktickou dílnu, účast i nesoutěžní – pouze s jedním textem, možnost přespání, doplňkový program, mladou a sympatickou porotu aj. Úsilí se projevilo jako marné, účast byla snad za posledních 20 let nejmenší. Nejvíce se na počtu účastníků projevil menší zájem soutěžících z hlavních východočeských „recitátorských líhní"- ZUŠ Na Střezině Hradec Králové (Divadlo Jesličky) a ZUŠ Trutnov. Zcela chyběli účastníci z Jičína, Jaroměře a dalších větších měst. Názorů na to, proč se tak děje, bylo hodně – brzký termín, zasahující do přijímacích zkoušek na DAMU a JAMU, velké vytížení pedagogů na školách, špatná propagace...

Přes nízký počet soutěžících nepovažuji letošní recitátorské setkání za zcela tragické. Zaznělo několik velmi zajímavých, ba objevných přednesů, ať už ve výběru, viz Anna Klimešová ze ZUŠ Trutnov (Gregory Corso:Vlasy), či provedení - Kateřina Nováková z Chlumce n.C. (Miroslav Holub: Kašpárkův sen). Bohužel, bylo velmi málo zcela vyrovnaných výkonů, proto porota nevyužila možnosti poslat do národního kola dva soutěžící z každé kategorie.

Velké rezervy neustále cítím v zájmu (či spíše v totálním a pro mne nepochopitelném nezájmu) pedagogů literatury středních škol, zejména gymnázií v našem kraji. V jiných krajských, ba i okresních kolech WP, kam často zajíždím do porot, je situace mnohem lepší...

Mgr. Emílie Zámečníková

DIVADELNÍ BYLO...

ČERVENÝ KOSTELEC '06

Divadlo J. K. Tyla
9. - 12. března 2006

Východočeská přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla

Pořadatelé:
Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové,
Městské kulturní středisko Červený Kostelec
a Volné sdružení východočeských divadelníků
za finančního přispění Královéhradeckého kraje
a Ministerstva kultury ČR

Lektorský sbor:
Prof. Jan Císař, Prof. František Laurin a Jaromír Vosecký
9 představení, 256 členů hrajících souborů, 1 196 diváků

PROGRAM:

DS KOLÁR Police
Wilder, Diamond, Stone: NĚKDO TO RÁD HORKÉ
Režie: Jaroslav Souček

DS Jiráskova divadla Hronov
H. Ch. Anderesen, J. Švarc: SNĚHOVÁ KRÁLOVNA
Režie: Miroslav Houštěk

DS MěKS Červený Kostelec
C. Goldoni: LHÁŘ
Režie: Jiří Kubina

DS Jirásek Týniště nad Orlicí
M. Čepelka: PAVOUČEK PRO ŠTĚSTÍ
Režie: Oldřich Trumha

DS (a)Maťák Pardubice
T. Williams: SKLENĚNÝ ZVĚŘINEC
Režie: Petr Kouba

DS Černí švihácI Kostelec nad Orlicí
Josef Tejkl: BÍLÍ ANDĚLÉ PIJÍ TESAVELU
Režie: Josef Tejkl

Divadlo A. Jiráska Úpice - Jednota div. ochotníků
Jiří Voskovec, Jan Werich, Jaroslav Ježek: TĚŽKÁ BARBORA
Režie: Ladislav Tomm

DS VRCHLICKÝ Jaroměř
E. O´Neill: FARMA PO JILMY
Režie: Zdeněk Hovorka

DS Jiráskova divadla Hronov
A. Jirásek: LUCERNA
Režie: Miroslav Houštěk

VÝSLEDKY

Lektorský sbor ve složení Prof. Jan Císař, Prof. František Laurin a Jaromír Vosecký o nominaci a doporučeních na národní přehlídku amatérského činoherního a hudebního divadla FEMAD Poděbrady/Divadelní Třebíč rozhodl takto:

Nominace nebyla udělena

Doporučení bez uvedení pořadí:

- **Divadlo A. Jiráska Úpice - Jednota divadelních ochotníků**, Jiří Voskovec, Jan Werich, Jaroslav Ježek: **Těžká Barbora**
  režie Ladislav Tomm
- **DS Černí šviháci Kostelec nad Orlicí**
  Josef Tejkl: **Bílí andělé pijí tesavelu**
  režie Josef Tejkl
- **DS MěKS Červený Kostelec**
  Carlo Goldoni: **Lhář**
  režie Jiří Kubina

LEKTORSKÝ SBOR O INDIVIDUÁLNÍCH OCENĚNÍCH ROZHODL TAKTO:

ČESTNÁ UZNÁNÍ:

Jaroslavu Součkovi
za režii hry **Někdo to rád horké**
Jiřímu Škopovi za roli Joea – Josefiny
v inscenaci hry **Někdo to rád horké**
Richardu Kašparovi za roli Havrana
v inscenaci hry **Sněhová královna**
Lucii Peterkové za roli Vrány
v inscenaci hry **Sněhová královna**
Pavle Rainové za roli Malé loupežnice
v inscenaci hry **Sněhová královna**
Víťovi Polákovi za roli Lelia
v inscenaci hry **Lhář**
Honzovi Dynterovi za roli Florinda
inscenaci hry **Lhář**
Jiřině Bednářové za choreografii
v inscenaci hry **Pavouček pro štěstí**
Petru Říhovi za pěveckou složku role Emila
v inscenaci **hry Pavouček pro štěstí**
Věře Pojmanové za roli Amandy
v inscenaci hry **Skleněný zvěřinec**
Láďovi Markovi za roli Toma
v inscenaci hry **Skleněný zvěřinec**
Petru Malému za roli Blaženy
v inscenaci hry Josefa Tejkla **Bílí andělé pijí tesavelu**
Janě Sedláčkové za roli Elisabeth
v inscenaci hry **Těžká Barbora**
Pavlíně Sukové za roli Sisky
v inscenaci hry **Těžká Barbora**
Zdeňku Hovorkovi za režii a návrh scény
k inscenaci hry **Farma pod jilmy**
Luboši Hynkovi za roli Efraima Cabota
v inscenaci hry **Farma pod jilmy**
Lucii Peterkové za roli Kněžny
v inscenaci hry **Lucerna**
představitelům muzikantů
– Jiřímu Trnovskému, Jiřímu Kubinovi, Janu Brožovi a Danielu Zobalovi
v inscenaci hry **Lucerna**
Kolektivu Divadelního souboru
Jiráskova divadla v Hronově za slavnostní uvedení Jiráskovy hry Lucerna ke 100. výročí její premiéry v Národním divadle

CENY:

Jiřímu Trnovskému za roli Jerryho - Dafné
v inscenaci hry **Někdo to rád horké**
Martě Houšťkové za roli Babičky
v inscenaci hry **Sněhová královna**
Jiřímu Kubinovi za režii hry **Lhář**
Oldřichu Zelenému za hudbu k inscenaci **Lhář**
Josefu Tejklovi za text hry **Bílí andělé pijí tesavelu**
Jaroslavu Jebouskovi za roli Prvního žoldnéře
v inscenaci hry **Těžká Barbora**
Ladislavu Tommovi za roli Druhého žoldnéře
v inscenaci hry **Těžká Barbora**

SETRVALÝ STAV

Pojem setrvalý definuje Příruční slovník jazyka českého jako označení trvale neměnného stavu. Devět představení, které 9.-12. března 2006 přinesla Východočeská přehlídka amatérského divadla v Červeném Kostelci potvrdilo, že tímto slovem lze zřejmě nejpřesněji pojmenovat její podobu. Platí to i pro všechny ostatní jevy, které tuto podobu vytvářejí jako její zázemí, jež lze charakterizovat jako setrvale vynikající; včetně tradičních věnečků. Setrvalost její divadelní úrovně by se dala vyjádřit nejlépe takto: standardní inscenační úroveň všech souborů a jeden fenomén, jejž představuje Josef Tejkl s Černými šviháky z Kostelce nad Orlicí. Standard znamená ustálenou normální míru jako základ hodnocení, proto je třeba na počátku říci, že všechny standardní přehlídkové inscenace se pohybují v rámci tradičního činoherního i hudebního divadla, které scénuje na bázi režijně-dramaturgické koncepce text, jejž se snaží podle svých záměrů interpretovat. Snad jediné představení se dostalo pod tento standard. DS Jirásek z Týniště nad Orlicí zahrál „lidový muzikál" Miloně Čepelky Pavouček pro štěstí „v němž zvítězila láska nad penězi" naprosto vážně a seriózně, i když text – jak to už naznačuje citovaný podtitul – si zřejmě vyžaduje nějakou interpretaci, která by takový tklivě dojemný příběh odněkud na jevišti po svém nasvítila. A tak největším kladem této inscenace zůstala taneční čísla a některé pěvecké výkony. DS Kolár z Police se pustil do inscenace Někdo to rád horké, která podle režiséra J. Součka měla být „jednoznačně poctou filmu, ačkoliv vychází z muzikálové předlohy Sugar". A povedlo se. Nikoliv tím, že by se pokoušeli napodobovat filmové zpracování ani tím, že by se opřeli o muzikálové konvence. Ale tím, že představení je prezentováno s náramným gustem a má svou osobitě a temperamentně hranou ústřední dvojici převlečených muzikantů (J. Trnovský a J. Škop). Všechno se na jevišti odvíjí v jednoduchém scénickém tvaru, který neskrývá, že jeho základem jsou energicky a intenzívně využité nejvlastnější možnosti souboru. Tyto možnosti mají zajisté svá omezení i své propady. Ale to nic nemění na tom, že je to představení příjemné, milé a radostné svým potěšením z hraní divadla.

Inscenace Skleněného zvěřince DS (a)Maťáku z Pardubic šla úplně jinou cestou. Jeho podoba je výsledkem cílevědomého režijně-scénografického záměru, jenž vyložil text T. Williamse jako lyrickou vzpomínku na dávné časy. Dal mu proto stříbrem jakýchsi dekorativních tvarů ireálného prostředí, bílou barvou kostýmů a umným svícením výraznou poetickou polohu. Bylo by nespravedlivé nepřiznat, že tato vizuální atmosféra představení má svou sdělnost a účinnost, ale vnitřní svět postav, jeho složitost a dramatická rozporuplnost až drásavost vztahů, se takto silně oslabuje. A někdy až ztrácí. Farma pod jilmy DS Vrchlický z Jaroměře je inscenace poctivá,

pečlivá, již režisér Z. Hovorka důsledně koncipuje a realizuje v realistické poloze, které nechybí věcná střízlivost. Chybí však dravá smyslovost i smyslnost, posedlost a vášnivost temných hlubin lidské duše, jež spolutvoří O´Neillův text. Někdy se dokonce tato rovina láme do sentimentu či romantiky. DS Jiráskova divadla Hronov přijel do Červeného Kostelce s dvěma představeními. Prvním z nich soubor vzpomněl stého výročí premiéry Lucerny. A tak je to inscenace, jež pokorně dává textu všechno, co vyžaduje a co vytvořilo jeho inscenační tradici i diváckou oblibu. Hrají tu nejenom hronovští herci, ale i herci z jiných souborů; herci zkušení, kteří mnohokrát osvědčili své schopnosti. Přesto však jako by jen letmo, v jemných obrysech své postavy jen naznačovali, jako by se báli rozehrát plně a osobitě situace. A tak je vlastně jen cítit, že třeba Mladá kněžna Lucie Peterkové je interpretována jako inteligentní, bystrá, přemýšlející, svým způsobem věcná žena, která na té cestě s mlynářem a pod lípou skutečně pochopí, že se setkala s něčím neznámým, krajně důležitým a snaží se opravdu poznat a rozumět. Ale k tomu, aby této charakteristice dala zaznít s plnou intenzitou, jí inscenace nedává šance. Nepochybně se na tom podepsaly i nelehké podmínky, v nichž soubor zkoušel. Ovšem druhá hronovská inscenace – Andersenova Sněhová královna v úpravě Jevgenije Švarce – některými svými polohami jako by naznačovala, že jde o rysy, jež jsou společné tvorbě Miroslava Houšťka, který režíroval obě inscenace. Především je třeba ocenit, že hronovští se do této pohádky pustili jako do „velkého divadla", jemuž usilovali dát všechny náležité atributy, které taková koncepce vyžaduje; počínají si seriózně, pečlivě, přesně, důkladně. V hereckém obsazení se spojily všechny generace, včetně nejstarší, jejíž představitele jsme vídali ve velkých rolích a nyní oddaně slouží v malých i nejmenších figurkách beze slov. Jenže jako by tato reálná, realistická poloha opět bránila rozvinout výrazně divadelnost a hlavně obraznost, kterou pohádka potřebuje. A tak tyto kvality probleskují jen tam, kde se zrodí zajímavá herecká akce jakou jsou stylizovaný pohyb Vrány (L. Peterková) a Havrana (R. Kašpar) či rasantní cílevědomé jednání Malé loupežnice (Pavla Rainová). A především se tím vyznačuje postava Babičky M. Houšťkové, která s prostou, leč pevnou a nelomenou laskavostí jednání vyjevuje hlubinné hodnoty, jež jsou jistotou lidství proti nelidskému světu Sněhové Královny.

Dvě inscenace dospěly na červenokostelecké přehlídce k nejvyšší hranici onoho standardu: Těžké Barbory V&W Divadla A. Jiráska-Jednoty divadelních ochotníků z Úpice a Goldoniho Lháře domácího DS MěKS. Úpičtí udělali dynamické, živé představení, které s patřičnou energií, temperamentem i přehledností předvádí události fabuli a buduje z nich jednotlivé situace. Oporou je jim zkušenost herců, kteří vytvářejí svým zjevem, chováním i jednáním zajímavé postavy a obracejí pozornost k počínání eidamských měšťanů a především jejich představitelů v městské radě. Tím se potlačuje do značné míry

DS kolár Police - Někdo to rád horké
foto: Oldřich Nermuť

"politická" poloha textu vyprávějící o malém státu ohroženém velkým agresivním sousedem, svrchovaně aktuální v době jeho vzniku (1937), a do popředí se dostává obraz politických poměrů „kocourkovských" bližší dnešku. I když – upřímně řečeno – vždycky tato aktualizace nefunguje, některé situace proto ztrácejí zajímavost a propadají se svou délkou do šedivosti. Druhým rysem, jenž se podílí na přitažlivosti a divadelnosti této inscenace je herecká dvojice hrající postavy V&W. Ladislav Tomm (zároveň režisér) a Jaroslav Jebousek dnes už legendární klauny nenapodobují, ale spontánně, přirozeně, lehce a suverénně si hrají se slovy slavných předscén – až to někdy vypadá, že jejich dialog vznikl právě teď. Nicméně: obratně a chytře sestavená linie těchto

Ds(a)Maťák Pardubice - Skleněný zvěřinec
foto: Oldřich Nermuť

dialogů převzatých i z jiných her je tak bohatá, že se stále více osamostatňuje až posléze utvoří vlastní linii, která se jen letmo zapojuje do příběhu eidamských. Tím se představení rozbíhá do velké šířky, jež opět přispívá k určité zdlouhavosti, která snižuje účinnost inscenace, jež je ovšem i tak zábavným divadlem dobré úrovně. A na závěr ještě jeden povzdech: Škoda, že hudební složka je v této inscenaci, jaksi jen okrajová a vskutku jen připomene, že k Voskovci a Werichovi ještě patřil Ježek a že jejich představení byly revue svého druhu.

Lhář červenokosteleckého souboru je Jiřím Kubinou pevně, důsledně, promyšleně a cílevědomě režírovaná inscenace ve všech komponentech scénického tvaru. Dospívá tak k pozoruhodně a disciplinovaně dodržovanému stylu, který se snad dá nejlépe nazvat „poetickým realismem". Jsou to výpravou L. Jančíka počínaje přes kostýmy M. a O. Labíkových a hudbou O. Zeleného konče samozřejmě Benátky 18. století, ale tato dobová a lokální konkrétní určenost je i podnětem k divadelní stylizaci, umělosti, která formuje ovzduší rokokové jemnosti, elegance, půvabnosti. Tak vede režie i herce; ukázněně, se snahou o tvorbu reálného charakteru, ale jen v hlavních konturách, jež nedovolují jakoukoliv detailní žánrovou kresbu, ale umožňují čitelně a přesně realizovat jednotlivé situace. A asi odtud roste základní problém této inscenace. Lhaní je v tomto Goldoniho textu vysoce výkonným motorem, který žene kupředu překvapivé obraty děje a tím i neméně impulsivní jednání postav. Ten ukázněný „poetický realismus" jako by však nedovoloval intenzívně a rasantně uskutečňovat tuto dynamickou komediální rovinu. Až na některé výjimky je všechno hráno tlumeně, někdy až na hranici jakéhosi intelektuálního odstupu, který proměňuje postavu spíše v komentátora děje, než aby ji činil jeho vášnivým účastníkem a tvůrcem.

Úpická a červenokostelecká inscenace byly doporučeny na národní přehlídku Poděbrady/Třebíč; k ním jako třetí přistoupilo doporučení inscenace textu Josefa Tejkla souborem DS Černí šviháci z Kostelce nad Orlicí; tedy onoho východočeského fenoménu v tom nejvlastnějším významu toho slova: fenomén jako výjimečný, vzácný úkaz. Roste nesporně z velkého a dlouhého usilování **autora** Tejkla poskytnout obci, tj. naší současné pospolitosti - jak říká v jedné své stati Václav Bělohradský – polemické obrazy, jež vyvolávají v tomto společenství otřesy a činí ji otevřenou moderní společnosti. Tejkl jde už dlouho za tímto cílem neúprosně a nekompromisně. Své náměty a svá témata sbírá doslova v nejspodnějších vrstvách současného života, vrhá je hltavě do svých textů a potom pomocí jeviště do hlediště ve vší syrovosti, drsné, brutální, až k děsivosti zašpiněné skutečnosti. Takový je i jeho poslední text: Bílí andělé pijí Tesavelu. Jeho slovník se nevyhýbá sprostým slovům, situace jsou rozvíjeny v burleskní extrémní rovině jakési skoro šíleně komické vymknutosti, v níž nechybí neustále konzumované množství alkoholu, protože prostředí, z něhož se rekrutují a zároveň v něm báječně vegetují Tejklem líčené vrstvy, je venkovská zaplivaná a zakouřená hospoda nejhorší sorty. Tentokrát v takové hospodě nechal žít malý venkovský, vlastně už umírající fotbalový klub a skrze jeho osudy i osudy jeho členů nahlédl jednu podobu českého maloměsta přítomnosti. Nikoliv náhodou a nikoliv asi jen proto, že Karel Poláček pocházel z téhož kraje, v němž leží Kostelec nad Orlicí, uvádí tuto „abecedu venkovského kopáče" mottem z jeho románové tetralogie, která začíná Okresním městem, jehož předlohou byl Rychnov nad Kněžnou. Jenže to, co u Poláčka působí děsivě až zrůdně jen místy, vidí Tejkl jako výraz trvalého životního způsobu. Je to temně divoký humor hlásící se jednou rovinou k „supranaturalistické" brutalitě cool textů, s níž líčí hrůzu tohoto bytí.

V závěru představení pije Blažena, manželka jednoho z hráčů, z akvária podivuhodný nápoj, v němž jsou nakrájené banány. Slovo pije je ovšem slabé – chlemtá je nejpříhodnější. Je to odporně panoptikální – ale k tomu říká skoro tragicky monolog o mužském světě, jenž je sice hrůzný, ale zároveň lze z něho uniknout do světa hry - třeba fotbalu. Tady někde se otevírá smysl, jenž přesahuje maloměsto a míří dál; k něčemu širšímu, obecnějšímu. Koneckonců: inscenace je divadelní zkouškou, na ten fotbalový „manšaft" si hraje jakýsi divadelní (pravděpodobně ochotnický spolek), dostaví se dokonce autor textu. Jednoduše by se dalo napsat, že jde o princip divadla na divadle. Jenže se zdá, že jde o víc, o ten svět hry, fikce, jenž nabízí alternativu k bídě tohoto života, k úniku z tohoto světa. (O tom měl a chtěl být na plno a jenom jiný Tejklův text a jiná inscenace Černých šviháků – Čilimník.) Ovšem – jen Petr Malý jako Blažena (mimochodem: téma ženství a vztahů k ženám je téma, které má v Tejklových inscenacích s Černými šviháky své nezastupitelné a zcela zvláštní postavení) hraje v „Andělích" tuto situaci s koncentrací, jež uspořádává její podobu tak, že vyjevuje tento smysl. Bohužel – stane se tak až na konci představení. Jinak existuje tato inscenace v podobě jakési koule, do níž je bez ladu a skladu zabaleno všechno; mluvit o nějakém tvaru a nějaké

skladbě inscenace se nedá. Tejkl režisér jistě ví o čem je jeho hra a její uspořádaná struktura, ale na jevišti na to nedbá. Z hlediska norem, které např. platí pro standardní divadlo, jež tvořilo drtivou většinu červenokostelecké přehlídky, tohle scénování ani v nejmenším neobstojí. Všichni jen trochu divadelních konvencí znalí diváci budou nutně doporučovat této inscenaci menší či větší řád nebo alespoň jakýsi elementární pořádek. Z jistého hlediska plným právem. Je tu však jedna fundamentální otázka: není tento - řečeno slovníkem textu – bordel na jevišti vlastně poetikou Černých šviháků, jež dovoluje jejich členům, včetně autora a režiséra Tejkla, uvolnit stavidla duše a jako prudká neregulovaná bystřina divadlem vtrhnout do světa, v níž úděsnost všedního žití je hrou povznášena do alternativní skutečnosti?

Ať tak nebo onak, jedno je jisté: tohle představení Černých šviháků je vskutku fenoménem, který mohou množí zásadně z důvodu estetických, divadelních i etických zcela odmítnout. A vlastně se ani nebude čemu divit. Ale na druhé straně: východočeská přehlídka by mnohé ztratila, kdyby Černí šviháci nepatřili do jejího setrvalého stavu.

Jan Císař
(převzato z Amatérské scény)

Přehlídka v Červeném Kostelci není ovšem jen 9 divadelních představení a 9 rozborových seminářů. Jsou to takřka čtyři dny radostného setkávání a diskutování, radování a taky smutnění divadelníků na Malém sále. Aby se to dalo přežít, je potřeba organismus neustále hydratovat a živit. A o to se starají členové místního divadelního spolku. Letos se jich zapojilo dvacet pod vedením Marcely Kollertové a Davida Labíka.

A co všechno se snědlo a vypilo?

Bramborového salátu se snědlo 76 kg!!
- zhotovení u Labíků doma se spoluprací členek souboru na dvě etapy,
Řízků se upeklo z 42 kg masa - 350 ks
- pekla školní jídelna
Žloutkových věnečků bylo 307 ks
- napekla pí Kejzlarová
21 šišek či nohavic štrůdlu upekla jedna osoba, a to Pavla Škodová sestřenice Pavla Labíka
Snědlo se 6 kuřat - tj. 24 porcí, 7,5 kg uzeného, 2,5 kg tlačenky, 3 kg sekané, 50 ks utopenců
Vypilo se 740 piv, 72 l vína, 10 l slivovice

A jak se vyrábí 80 kg bramborového salátu?

Přikládáme originální recept Marcely Labíkové:

ČERVENOKOSTELECKÝ PŘEHLÍDKOVÝ BRAMBOROVÝ SALÁT

„My chceme Marcelin bramborový salát" slyším každý druhý rok, kdy má službu na stravovacím kapitánském můstku někdo z divadelního výboru.

Letos se konal již 9-tý ročník Krajské přehlídky činoherního a hudebního divadla v Červeném Kostelci. Nechala jsem se přemluvit a nejprve jsem udělala sama doma 15 kg salátu. Jenomže ho bylo málo a tak na další přehlídce už to bylo 30 kg, a opět sama. Naštěstí mě pomohla nakrájet polovinu brambor a cibule Katka Vodičková. Přesto jsem na závěr přehlídky oznámila, že další salát už nedělám, protože se vzbouřila záda, když jsem nad salátem strávila 15 hodin. Ale znáte to. Řeč se mluví a voda teče. Přiblížila se letošní přehlídka a já už v lednu hlásila na schůzi, že salát ode mne nebude. Ale byl. Ve větším množství než kdy před tím, nakonec ho bylo 80 kg. Jenže to už nejde dělat v jednom a tak nás ručně krájejících ochotných ochotnic „salátek" bylo deset. Pracovalo se u nás v obýváku a v kuchyni se salát míchal na dvě várky, protože do dětské vaničky se víc jak 40 kg nevešlo. Míchat musel mužský, protože na slabou ženu to bylo moc. Ještě, že jsem měla zdatné pomocnice (lehce nadopované fernetem), ale i tak trvala příprava 6 hodin.

Jen tak pro zajímavost bylo potřeba:

60 kg vařených brambor
5 kg mrkve
6 kg cibule
6 kg sladkokyselých okurek
(vše ručně krájeno na malé kostičky)
7 kg tence nakrájený salám Gothaj
11 kg majonézy Hellmans
1 kg citronů (šťáva pro chuť)

trochu octa, cukru, podle oka pepř a zředit sladkokyselým lákem z okurek.

Výsledek byl, že salát všem opět chutnal a tak nevím co mě přespříští rok zase čeká.

Pokud chcete zkusit červenokostelecký přehlídkový bramborový salát, tak vám přeje dobrou chuť
Marcela Labíková

BYLO...

AUDIMAFOR

ANEB KOSTELECKÝ KOSTLIVEC 06

Kulturní dům Rabštejn
Kostelec n/Orlicí
24. - 26. 3. 2006

Regionální přehlídka
mladého a experimentujícího divadla
a divadla poezie
s postupem na Šrámkův Písek,
Prima sezónu Náchod
a Wolkrův Prostějov

Pořadatelé:
Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové,
Kulturní klub Rabštejn v Kostelci n/Orlicí
Volné sdružení východočeských divadelníků,
za finančního přispění Královéhradeckého a Pardubického kraje a Ministerstva kultury ČR

Lektorský sbor:
Alena Zemančíková, Vladimír Hulec, Petr Christov, Alexandr Gregar

Počet představení: 13, 125 členů hrajících souborů

PROGRAM:

ZUŠ Na Střezině, Divadlo Jesličky Hradec Králové
COMMEDIA FIORENTINA - na motivy commedie del´arte
Režie: Jan Dvořák, Monika Janáková

U tří pávů, ZUŠ Na Střezině, Divadlo Jesličky Hradec Králové
Martina Kinská: DUTÝ ÚPLNĚK
Režie: Jolana Brannyová

LDO ZUŠ, Ústí nad Orlicí
Alena Prokopová: UTOPENÍ OFÉLIE
Režie: Markéta Světlíková

ZUŠ Na Střezině, Divadlo Jesličky Hradec Králové
OKNA – pásmo jevištních výpovědí
Režie: Ema Zámečníková

LDO ZUŠ, Ústí nad Orlicí
Musa Pavlovová: VESELÁ SKLERÓZA ANEB ŘEK
Režie: Markéta Světlíková

Dospělá embrya, ZUŠ Na Střezině, Divadlo Jesličky Hradec Králové
O DOBĚ. A O SOBĚ...
Režie: Jan Dvořák

FAKARIÁTI, ZUŠ Vysoké Mýto
Viktor Dyk: KRYSAŘ
Režie: Irena Truhlářová

IDY a OTÍK, Dramatická školička Svitavy
JACK´N JILL, Režie: Michal Kadlec

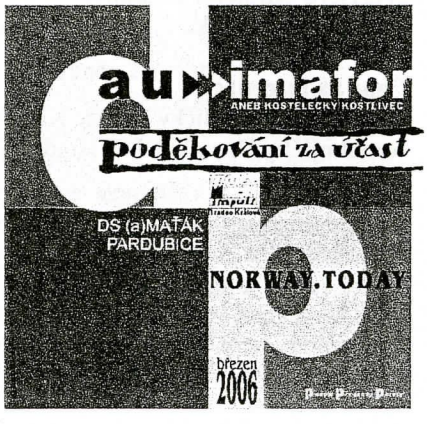
Divadlo DNO
NEPOKOJÍČKY, Režie: Jiří Jelínek

TRIARIUS Česká Třebová
MAZACÍ HLAVA
Režie: Laco Špais

J.S.T.E. Artyžok a DRED Náchod
Jan Jakub Kolski: JENŽ HRAJE Z TALÍŘE
Režie: Ondřej Pumr

TRIARIUS Česká Třebová
Alexandr Vveděnskij: JISTÝ POČET ROZHOVORŮ
Režie:Ttriarius

DS (a)Maťák Pardubice
Igor Bauersima: NORWAY.TODAY
Režie: Kirsten Fasan

VÝSLEDKY

Lektorský sbor Alena Zemančíková, Vladimír Hulec, Petr Christov, Alexandr Gregar

na

ŠRÁMKŮV PÍSEK 2006

nominoval

Divadlo DNO - Jiří Jelínek: **NEPOKOJÍČKY**

doporučil

1. ZUŠ Na Střezině, Divadlo Jesličky Hr. Králové: **OKNA** – pásmo jevištních výpovědí
2. DS (a)Maťák Pardubice - Igor Bauersima: **NORWAY.TODAY**

WOLKRŮV PROSTĚJOV 2006

nominoval

ZUŠ Na Střezině, Divadlo Jesličky Hradec Králové: **OKNA** – pásmo jevištních výpovědí

doporučil

TRIARIUS Česká Třebová - Alexandr Vveděnskij: **JISTÝ POČET ROZHOVORŮ**

NÁCHODSKÁ PRIMA SEZÓNA 2006

nominoval

LDO ZUŠ, Ústí nad Orlicí - Musa Pavlovová: **VESELÁ SKLERÓZA ANEB ŘEK**

Lektorský sbor udělil individuální ocenění

Čestné uznání

Jolaně Brannyové
za scénu, hudbu a pedagogické vedení v inscenaci Dutý úplněk

Anně Kukuczkové a Magdaléně Tkačíkové
za Jaru a Maru a veselou sklerózu v inscenaci Veselá skleróza aneb Řek

Ceny

Jiřímu Jelínkovi a Matěji Pospíšilovi
za písničky k inscenaci Nepokojíčky

Divadelnímu souboru Triarius
za dramaturgii v inscenaci Jistý počet rozhovorů

„režiséru Kirstenu Fasanovi"
za režii a herecké výkony v inscenaci Norway.Today

Ceny za inscenaci

Okna Divadlu Jesličky Hradec Králové

Nepokojíčky Divadlu DNO Hradce Králové

AČ JSEM VE TVÉM OKU REK / SEŽRALAS MI OKUREK

V Kostelci nad Orlicí soutěžila východočeská amatérská divadla o postup na tři přehlídky: Náchodskou prima sezónu, Šrámkův Písek a Wolkerův Prostějov. Hned na začátku je třeba říci, že v Kostelci divadelní experimenty pracovaly básnickými a obraznými prostředky a že divadla poezie byla současně experimentující.

Na přehlídce se projevil silný vliv dlouhodobě pracujících a systematicky vedených základních uměleckých škol a jejich vůdčích osobností: dvě inscenace vzešly z dílny ZUŠ v Ústí nad Orlicí, čtyři vznikly v různých dílnách divadla Jesličky v Hradci Králové, základní umělecká škola ve Vysokém Mýtě přivezla jednu inscenaci. Vedle nich se ovšem jako silný tvůrčí element představil zcela nezávislý, „ne-školní" soubor Triarius z České Třebové (dvě inscenace) a hyper-nezávislý, vůči veškerému „spoutanému" divadlu se vymezující soubor Dred z Náchoda, který svými provokativními postoji (spíše mimo představení než v něm) jako by maskoval vlastní bezradnost a zranitelnost na poli divadelního umění. Autentická tvorba souboru DNO z Hradce Králové těží z výchovy, jíž se herečkám dostalo v ZUŠ Na Střezině – Jesličkách, jejich inscenace však už je nesena charakteristickou vlastní poetikou, která představuje v divadelnictví Hradce Králové samostatný fenomén. Za překvapení přehlídky je pak třeba považovat pardubický (a)Maťák, byť měl nastoupit na zcela jinou postupovou linii. Doufejme, že se na ni dostane.

O době. A o sobě...

Samostatný fenomén je v Hradci vedle zmíněných Jesliček a DNO také divadlo **Dospělá embrya**, jež pracuje pod střechou Jesliček, ale stylem, věkem a složením souboru je rovněž samostatným tělesem s vyhraněnou vlastní poetikou. Ta spočívá do značné míry na autorství Jana Dvořáka, který osobitým způsobem pracuje s literárními texty, jejichž motivy vtěluje do vlastních her šitých na míru početnému a co do typů značně různotvarému souboru.

Že literatura a vůbec umění 50. let 20. století má vedle tehdy oficiálního proudu stupidně budovatelské a agitační linie tvořené autory – kulturními prominenty režimu a vedle povýtce duchovně orientované literatury vzniklé pod tíhou komunistických koncentráků a perzekucí ještě třetí, umělecky silný proud, už sice není popíráno, ale přesto si to ještě málo uvědomujeme. Umění inspirované periférií, estetikou a etikou práce a sociálního cítění, umění, které stalinismus a papalášský socialismus odmítlo spojit s levicovými ideály permanentní revoluce, je přitom reprezentováno zcela zásadními jmény: Bohumil Hrabal, Jiří Kolář, sestry Válovy, Vladimír Boudník a Egon Bondy, ve filozofii známý pod vlastním jménem Zbyněk Fišer, jsou jen někteří významní tvůrci

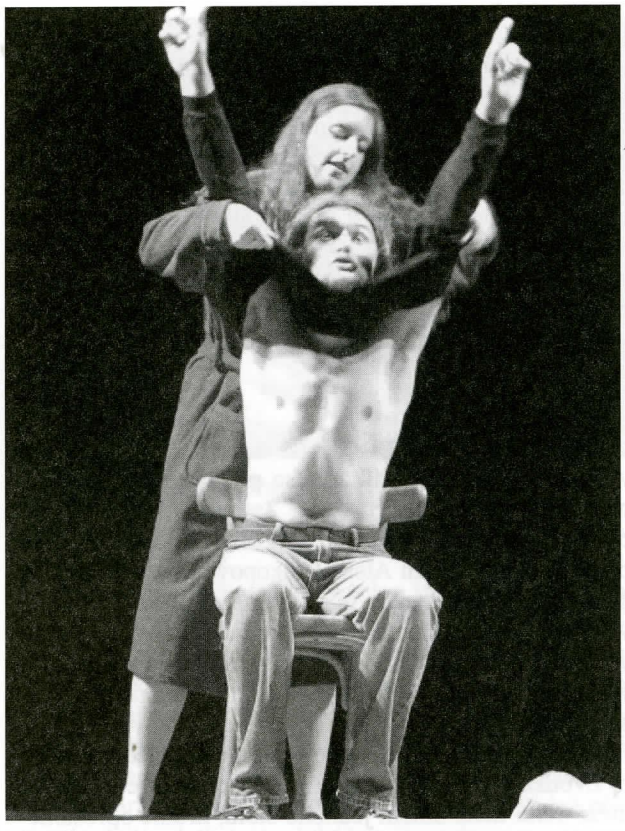
té doby. Jejich svět neúnavného hledání smyslu existence i umění, plný hledání, sebezničujících gest a vášnivého, vskutku (řečeno s Boudníkem) explozívního výrazu, spojuje Jan Dvořák ve své „pesimistické komedii z let padesátých a sedmdesátých" *O době. A o sobě...* s umírněně lyrizujícími texty Ludvíka Aškenazyho a s vlastním osudem. Výsledkem je monumentální freska pro 22 herců, sestavená z motivů Hrabalových slavných existenciálních próz Něžný barbar a Příliš hlučná samota, veršů sbírky Totální realismus Egona Bondyho a z již zmíněných Aškenazyho Dětských etud a Milenců z bedny. V osobním příběhu vojáka, t.č. v základní službě v roce počínající normalizace let sedmdesátých, figuruje poslední pražský soukromý výčep strýce Františka, „Hráz věčnosti" s Bondym a Vladimírkem, „sběrné surovosti" s Hanťou, tatínek intelektuál, poslaný za trest do výroby a vykazující některé životopisné rysy „doktora" Bohumila Hrabala, a jemná, slušná maminka, která si s dobou, v níž žije, vůbec neví rady. V základním rozvrhu předkládá Jan Dvořák téma dvaceti let komunistické totality výrazně osobitým autorským gestem. Velký citový i poetický potenciál však si sám sobě do značné míry ničí: dílem proto, že se inscenace rozpadá vlastní vahou, neunese početnost svého obsazení, je herecky nevyrovnaná, v situacích nevyložená a dramaturgicko-režijně nedomyšlená a nedůsledná, a druhým dílem proto, že v interpretaci slavných hrabalovských postav jde cestou bodrosti a povšechného realismu, v němž se myšlenkový i poetický náboj rozplývá. Inscenace pak nepůsobí ani jako drama – na to z ní příliš trčí literatura – a bohužel ani nepracuje s autentickým básnickým potenciálem použitých textů, takže se sama zříká metaforického přesahu, jenž by ji přiblížil divadlu poezie. Tento pokus o vystižení podstaty věci však rozhodně nemá být odsudkem. Inscenace totiž říká nejenom zjevné pravdy o komunistickém režimu, ale i hlubší skryté pravdy o důstojnosti lidské práce, o velikosti životního díla, které podle druhu nadání může být dobrou hospodou i moderní grafikou, o hodnotě zvané rodina, tradice, kultura. O tom, že umělec a filozof nemůže nikdy být maloměšťák. Že krása a pravda jsou sestry (to vyznívá nejlépe ve zhudebněných Bondyho básních zpívaných harmonikářkou).

Inscenace je sama sobě příliš hmotná, potřebovala by širší tvůrčí tým, prospěla by jí přesnější dramaturgie a pevná režie (to vše – a k tomu ještě jednu z předních rolí má na sobě autor Jan Dvořák). Výběrovým kritériím zmíněných národních přehlídek nestačila, „nesoutěžní" publikum však bude oslovovat a dokážou-li se její početní herci sejít k dostatečnému počtu repríz, jistě se ještě dotáhne a zpřesní.

Okna a Jistý počet rozhovorů

Nominaci na Wolkerův Prostějov získala inscenace **Divadla Jesličky – skupiny Emy Zámečníkové** *Okna*.

I tato inscenace je výrazně autorským projektem, texty, pokud jsou použity, jsou dílem herců nebo jsou vybrány

ZUŠ Na Střezině, Divadlo Jesličky Hradec Králové: Okna, foto: Luděk Richter

z běžného prostředí (v jednom z oken je použito komunikačně teoretického verbálního smetí). Každému z herců souboru patří jedno „okno", v němž hraje svou postavu, příběh, hru. Výrazná osobnost (momentální protagonista) hraje svůj příběh vždy v interakci s dalšími postavami. Inscenace je velmi působivá svou kontaktností i souhrou, ač postavena na sólech, působí výrazně kolektivní energií. Poezie v ní vzniká souhrou výtvarných, hereckých i textových prostředků, výpovědi jsou dotvářeny světlem a přesnou prací s výborně vybranou hudbou. Výstupy jednotlivých herců v „oknech" jsou co do obsahu nevyhýbavé, konkrétní, nezazní žádná obecně lyrizující banalita, herci, a zejména herečky, jsou ve svém výkonu až krutě otevření. V inscenaci se spojuje autentický osobnostní přístup s vůlí a schopností k vytvoření esteticky vyhraněného tvaru.

Soubor **Triarius** z České Třebové byl na Wolkerův Prostějov doporučen s inscenací textů Alexandra Vvěděnského *Jistý počet rozhovorů*. Tři muži hrají texty Charmsova souputníka ve skupině Činari s minimem vnějších prostředků, účinek spočívá zejména na robustním herectví rozdílných typů (jako by se tvůrci odkazovali ke klasickým modelům ruské literatury typu Bratři Karmazovi a podobně), nezúčastněně komentovaném distancovanou ženou. Tři muži hrají v domě, kolem domu, v místnosti, kolem stolu, kolem točícího se gramo-

fonu, jenž v kombinaci se sklenicemi a čirou tekutinou přináší výtvarná a poetická překvapení. Absurdní, poněkud morbidní, zemité představení, jež dokládá, že poezie není totožná s tenkou, astenickou lyrikou, ale současně je i robustní, násilnická, tělesná. K nedostatkům inscenace patří ne úplně zvládnutá textová a mluvní složka, herci, jimž je evidentně bližší fyzická akce, někdy zanedbávají význam textu nejen ledabylou dikcí, ale i nezřetelným významovým členěním. Jako celek však inscenace zasahuje schopností objevit poezii nečekaným způsobem na neočekávaných místech. Navíc některé své chyby může ještě napravit.

Ofélie, Maru a Jaru

Tvůrčí prostředí **LDO ZUŠ** z Ústí nad Orlicí (pod vedením Markéty Světlíkové) se představilo v Kostelci nad Orlicí dvěma inscenacemi. Zatímco *Utopení Ofélie* bylo divadelně vkusnou, ale nevzrušivou jevištní kreací podprůměrného textu Aleny Prokopové (autorku, knižně publikující v 70. letech, dnes nikdo nezná), z níž vyčnívala výuka a účel, inscenace textu Rusky Musy Pavlovové *Veselá skleróza aneb Řek* okouzlila jednoduchostí a vervním herectvím. Hříčku bychom mohli nazvat absurditou, svojí zálibou ve stařeckých myšlenkových bizarnostech připomíná Smočkovo Podivné odpoledne doktora Zvonka Burkeho. Jednoduchá inscenace se odehrává mezi třemi herci kolem jednoho stolu, kromě oproštěného herectví slouží jen potrhlé kostýmy a příruční výbava dotyčného Řeka ze sousedství. Herecké výkony Anny Kukuczkové a Magdalény Tkačíkové (sousedky Maru a Jaru) jdou z podstaty situace, humor celé věci spočívá v důslednosti, s jakou se pohybují herci v souřadnicích absurdity. Oprávněná nominace na Náchodskou Prima sezónu.

(hodnocení Aleny Zemančíkové)

Nepokojíčky, Norway.Today

Třetí přehlídkou, o kterou se tradičně v Kostelci soubory ucházejí, je Šrámkův Písek. A je vždy uvnitř poroty diskuse, jaké divadlo se vlastně v Písku má prezentovat, jaké tam nominovat či doporučovat, zda tam přináleží pouze věci experimentálního charakteru, nebo zda je ŠP otevřen i tradičnějšímu divadlu v provedení mladých tvůrců (divadlo mladých), či zda... Ne, tuto diskusi nebudu dál rozvíjet, neb jde o nekonečný příběh, stejně nekonečný, jako je nekonečný příběh samotného divadla. I letos byla tak porota postavena před nejednoduchou volbu. Na jedné straně razantní experimenty, odvážné či naopak velmi jemné cesty k otevřenému, neuchopitelnému divadlu (Dred Náchod, Triarius Česká Třebová, DNO a Jesličky Hradec Králové), na druhé straně moderní současný text ve vynikajícím, ale víceméně divadelně tradičním podání mladých herců (DS (a) Maťák Pardubice) a někde úplně jinde satirické autorské divadlo (Idy a Otík Svitavy) či sympatický pokus nahlédnout dobu nedávno minulou skrze osud perzekuované rodiny a skrze díla perzekuovaných autorů (Dospělá embrya Hradec Králové).

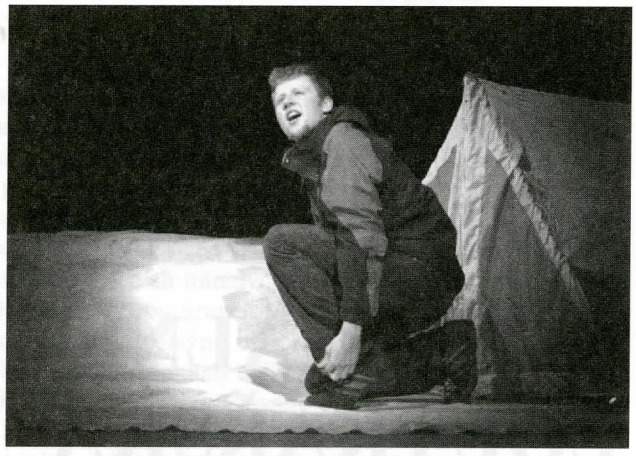
Nominaci si nakonec odnesly *Nepokojíčky* hradeckého divadla **DNO**. To po odchodu rozhodující části svého souboru (Jiřího Jelínka, Johany Švarcové, Jiřího Knihy a manželů Kratochvílových) do Brna a Prahy hledá nové cesty, jak uchovat a rozvíjet vlastní poetiku, jak nepřešlapovat na místě a vytvářet stále něco originálního, jedinečného. Nepokojíčky svou formou navazují na inscenaci Ani Anička, ale Alenka souboru (tentokrát) PES z Městečka Trnávka, jež se před dvěma lety probojovala až na Jiráskův Hronov. I tu tehdy vytvořili členové a přátelé divadla DNO, byť sdružení pod jiným jménem. Tehdy i teď přinášejí herci na jeviště sebe samé, své dětství, své hračky, šminky, vzpomínky, bizarní příběhy, vztahy, které na místě rozvíjejí. Zatímco před dvěma lety čtveřice dvou dívek a dvou mladíků na jevišti z velké části improvizovala, je současná inscenace tvarově i režijně pevnější. Čtyři dívky se v různých etudách-(ne)pokojíčcích na – opět otevřeném – jevišti střídají. Někdy jsou samy, jindy ve dvou, ve třech. Každá přináší trochu jinou poetiku, trochu jiný úhel pohledu na sebe i svět kolem. Zuzana Vítková je jemná, hravá, stále jako by překvapená a neskonale zvídavá. Diana Čičmanová je naopak robustní a přímočará, Dominika Špalková zas razantní, neustále usměvavá, vždy praktická a pragmatická. A Markéta Stránská vyrovnaná, klidná, komunikativní a ironická. Někdy to divadelně ještě skřípe, ne vždy dokážou herečky (a autorky inscenace) rekvizity či situace dostatečně rozehrát a zvládnout, ale nasazení všech a „odevzdání se" svým příběhům jsou natolik silná a přesvědčivá, že jim divák rád tyto prohřešky promine. Zvlášť když v dlouhých mezihrách zní z reproduktorů krásné písničky Matěje Pospíšila a Jiřího Jelínka (ten měl navíc nad inscenací režijní dohled). Ostatně rým jedné z nich jsme zvolili i jako titul této reportáže. Buďme zvědavi, jak se do Písku inscenace promění a jak tam uspěje. Nepokojíčky jsou totiž velmi křehké zboží. Více než u jiných inscenací totiž záleží nejen na hercích (na nich hlavně), ale také na atmosféře a prostředí, kde se bude hrát. Nejlepší by byly skutečné dívčí pokojíčky...

To hra *Norway.Today* do žádného pokojíčku nepatří,

Divadlo DNO: Nepokojíčky
foto: Luděk Richter

ale jedině na dobře vybavené divadelní jeviště. Text současného německého dramatika Igora Bauersimy blízký Topolově Kočce na kolejích, ovšem odehrávající se dnes a posouvající téma pocitu životní prázdnoty a marnosti do tragičtějších poloh, zpracovali představitelé hlavních rolí a současně režiséři Kristýna Hypšová a Mirek Bažant, členové **DS (a)Maťák** Pardubice, s bravurou a hereckou i režijní suverénností, jíž nelze moc co vytknout. Příběh vzali za svůj, s postavami se generačně i způsobem myšlení a chování ztotožnili, přitom nebyli nijak naturalističtí ani popisní. Dokázali zahrát mnohé proměny nálad i vztahu, vnímali temporytmus, poradili si i s některými technickými úskalími, kdy nemohli využít autorem předepsané videoprojekce. Vznikla tak inscenace, jež předčí mnohé z profesionálních českých jevišť a mohla by se hrdě měřit i s velmi kvalitní inscenací téže hry v Divadle Kašpar v Praze. Z plného srdce přeju této inscenaci dlouhý život a úspěch. Porota na ni upozornila programovou radu Divadelní Třebíče, kam tato práce – jak by řekl ministr kultury – sedne jako… V Písku by se jí asi tak nedařilo, ale i tak nakonec obdržela druhé doporučení na ŠP, a to proto, aby se programová rada mohla sama rozhodnout, jaký by měl ŠP vlastně být. První doporučení získala inscenace *Okna* královéhradeckého **Divadla Jesličky**.

DS (a)Maťák Pardubice: Norway.Today
foto: Ivo Mičkal

Mazací hlava a ti další

Nedá mi to, abych aspoň nezmínil některé další účastníky přehlídky. Milou parodii na marlowovské detektivky s pokusem o netradiční způsob zpracování a provedení nabídl soubor **Idy a Otík** z Dramatické školičky Svitavy. Se zjevným gustem napsaná a zahraná komedie *Jack'n Jill* byla – aspoň pro mne – příjemnou ukázkou typicky studentského divadla. Herci se znají, využívají svých schopností, při psaní textu i přípravě inscenace se evidentně bavili. I když byl výsledek v mnoha ohledech nedomyšlený a nedotažený, byla ona výsledná „nezkušenost" spíše kladem, nebo – přesněji – právě výrazem toho, čím by studentské divadlo mělo být. Nevedeno zkušenějšími, děláno z libosti a přátelství a myšleno hlavně pro sebe a spolužáky, čímž vytváří svůj vlastní, insitní, jedinečný svět. S divadelními prohřešky a chybami. Na a co?

Obdobně, a přitom úplně jinak a z jiných příčin insitní (čti „laický, naivní") je soubor **Dred Náchod**. Jeho performance jsou odrazy intelektuálních a existenciálních frustrací vedoucího souboru Ondřeje Pumra a jeho blízkých přátel. V této sezóně se k nim přidali ještě obdobně zatížení divadelníci z polské Kudowa Zdrój, což je z Náchoda coby kamenem dohodil. Na Modrém kocourovi v Turnově přesně před měsícem nabídli ještě divadelní zákonitosti aspoň zčásti respektující performanci Lehká zemitá plocha. To se ale už o zpracování textu polského filmového režiséra Jana Jakuba Kolského (1956) *Grajacy z talerza – Jenž hraje z talíře* říct nedá. Předlohou byl režiséru, a zřejmě i autorovi úprav Ondřeji Pumrovi, scénář k stejnojmennému a mezinárodně úspěšnému Kolského filmu z roku 1995 (Cena jury na VIII. MFF v Tokiu, v roce 2000 jej odvysílala ČT). Jelikož neznám původní film ani scénář, nemohu s plnou odpovědností říct, kde a jak se Pumr předloze blíží a kde a jak odchyluje. Ambice velkého symbolického divadla, zdá se, Pumr měl. Výsledek byl ale v Kostelci na hranici režijní a herecké fušeřiny. Herci se na jevišti motali, neuměli nosit připravené kostýmy, nedokázali pořádně přijít ani odejít, pletli text, překážely jim rekvizity i scéna, vše se dělo zoufale monotónně a pomalu. A tak se dalo mluvit pouze o sympatických záměrech všech účastněných zabývat se na divadle zásadními existenciálními a spirituálními otázkami a používat k tomu silné symbolické obrazy. Některá výtvarná řešení a symbolika byly samy o sobě silné, ve výsledku však právě tato ambice tragicky troskotala na zoufalém neumětelství režiséra, výtvarníka i herců. Jedině snad živě provozovaná hudba obstála.

Jinou zase insitnost nabízí **Triarius** Česká Třebová. Zatímco při inscenování literárně kvalitních textů mapujících temné stránky lidských duší a dob – tentokrát Vveděnského *Jistý počet rozhovorů* – jim výsledek vždy vyjde přinejmenším atraktivní a působivý, při pokusu o původní text – vzhledem k Lynchově filmu, se kterým ale nemá nic společného, zavádějícím způsobem nazvaný *Mazací hlava* – je vlastní ambice zradily. Efektní futuristická forma nebyla naplněná odpovídající hereckou ani obsahovou a literární (textovou) kvalitou, což při spolehnutí se na vážnost a serióznost sdělení vedlo ke křečovitému, tezovitému a vlastně i banálnímu výsledku. Přesto právě tyto soubory – Dred, Triarius, Idy a Otík – jsou možná přesně těmi, které by měly mít na Šrámkově Písku svou platformu. Je velmi dobře, že takoví mimózní šílenci mezi českými divadelníky vůbec jsou. Bez nich by se nedalo snad ani dýchat. A na ŠP by mělo divadlo především dýchat.

Vladimír Hulec
(Převzato z Amatérské scény)

DIVADELNÍ BYLO...

REGIONÁLNÍ LOUTKÁŘSKÁ PŘEHLÍDKA

s postupem na národní přehlídku Loutkářská Chrudim

Hradec Králové, Divadlo Jesličky
1. - 2. dubna 2006

Pořadatelé:
Středisko amatérské kultury Impuls,
Divadlo Jesličky Hradec Králové,
Volné sdružení východočeských divadelníků
s finanční podporou Královéhradeckého
a Pardubického kraje, Ministerstva kultury ČR
a Města Hradec Králové

Lektorský sbor:
Alena Exnerová, Blanka Šefrnová, Hana Galetková,
Tomáš Volkmer

Počet představení 15, počet členů hrajících souborů
cca 190

PROGRAM:

Jarka HOLASOVÁ
Božena Němcová: O SLEPIČCE

„Maminy" LS BOĎI Jaroměř, Zdena Brouková a Jana Dvořáčková
PRINCEZNA ROZMAŘILKA

Kyselé rybičky, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou,
ved. Romana Hlubučková, na motivy J. Trnky: V ZAHRADĚ

Myšáci, DDM Bájo Česká Skalice, ved. Pavla Knápková
Ilja Hurník: DIVNÉ JMÉNO

Pod čepicí, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, ved. R.Hlubučková,
Jiří Kahoun: POHÁDKY SE SLUNÍČKEM

KALD DAMU, Mirka Venclová, Shakespeare,
Venclová: LADY EM

Tupatlapa, Dramatická školička Svitavy,
podle hudby Philipa Glasse: POTICHU I NAGLASS

Teatro Matita
Matija Solce: ŽELVA

KALD DAMU, japonská báje: CHRYZANTÉMOVÝ SLIB
režie: Nori Sava

UZEL, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, ved. Romana Hlubučková
kolektiv: PIKNIK

Moje pětka, ZUŠ Jaroměř, ved. Jarka Holasová
inspirováno lidovou pohádkou a A. Mikulkou:
DVAKRÁT O TŘECH PRASÁTKÁCH

Spolu, ale každý sám, ZUŠ Jaroměř, ved. Jarka Holasová
E. Lear, J. Žáček:
28 ZPŮSOBŮ, JAK SE ZASMÁT ANEBO NAJÍST?

Čtyři spolu..., ZUŠ Jaroměř, ved. Jarka Holasová
I. M. Jirous: TA KRAJINA BYLA...

Tak co?!, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou
kolektiv: NÁVRAT

Hana Voříšková, Honza a Bára Kratochvílovi
MINI - CIRKÚS

VÝSLEDKY:
Lektorský sbor doporučil představení na Loutkářskou Chrudim

1. Soubor Lady KALD DAMU Praha – Lady Em
2. LS Tlupatlapa Dramatické školičky Svitavy – Potichu i naglass
3. Teatro Matita Praha – Želva
4. Jarka Holasová – O slepičce
5. – 6. LS Pod čepicí ZUŠ Chlumec nad Cidlinou – Pohádky se sluníčky
5. – 6. LS Moje pětka ZUŠ Jaroměř – Dvakrát o třech prasátkách

LEKTORSKÝ SBOR UDĚLIL INDIVIDUÁLNÍ OCENĚNÍ:

Jarce Holasové
za inscenaci O slepičce a za její komunikativnost

Maminám LS BOĎI Jaroměř
za herectví s marionetou v inscenaci Princezna Rozmařilka

Romaně Hlubučkové
za tvořivou práci s dětmi v inscenaci Pohádky se sluníčkem

Souboru Lady KALD DAMU Praha
za scénografii a práci s výtvarnými prostředky v inscenaci Lady Em

Souboru Lady KALD DAMU Praha
za hudební složku inscenace Lady Em

Souboru Tlupatlapa Dramatické školičky
Svitavy za inscenaci Potichu i naglass

Matijovi Solcemu
za herectví s loutkami všeho druhu v inscenaci Želva

Pavolu Stolárikovi
za tvořivý hudební podíl na inscenaci Želva

Loutkářskému souboru Uzel ZUŠ Chlumec nad Cidlinou za pokus o jevištní ztvárnění současné (ne)mravenčí společnosti

Jarce Holasové
za tvořivou práci s dětmi a výchovu mladých loutkářů v inscenaci Dvakrát o třech prasátkách

Loutkářskému souboru Tak co? ZUŠ Chlumec nad Cidlinou
za snahu o loutkové ztvárnění baladického příběhu v inscenaci Návrat

Zvláštní cena:
KALD DAMU Praha za inscenaci japonské báje Chryzantémový slib

PRVNÍ DUBNOVÝ VÍKEND V JESLIČKÁCH PATŘIL LOUTKÁŘŮM

Regionální loutkářská přehlídka v královéhradeckých Jeslič-kách nachází už několik let výborné zázemí se stejně důkladnou péčí o technické zabezpečení všech představení jako o žaludky účastníků pestrým výběrem pevné i tekuté stravy v místním baru. To všechno jistě přispívá k příjemné atmosféře celého víkendu. Letošní přehlídka nebyla sice zdaleka tak nabitá počtem představení, jak tomu bylo v letech minulých a trvala tedy jen dva dny, ale přesto měla velmi dobrou úroveň. A to v programu chyběla představení takových stálic, jakými bylo v posledních letech například Divadlo DNO. Viděli jsme tedy celkem patnáct představení, z toho třináct z nich jsme mohli vzít v úvahu pro postup na Loutkářskou Chrudim. Letošní ročník byl také v dobrém poznamenán velkou účastí dětských a mládežnických souborů, což je pro budoucnost amatérského loutkového divadla jistě dobře.

Velmi dobře se vydařila dvě představení nejmladších dětí - *Pohádky se sluníčkem* **LS Pod čepicí ZUŠ Chlumec nad Cidlinou** a *Dvakrát o třech prasátkách* **LS Moje pětka ZUŠ Jaroměř.** Je to především proto, že obě vedoucí, Romana Hlubučková i Jarka Holasová, poskytují dětem dostatek prostoru pro vlastní tvořivost a zároveň je nenásilně vedou ke službě celku inscenace. Existence dětí na jevišti je tak přirozená a hrají (si) s chutí.

Základem *Pohádek se sluníčkem* se staly příběhy Jiřího Kahouna a děti pracují s různými typu jednoduchých loutek – s maňásky, loutkami na drátě, stínovými loutkami, malují barvami na napnutý papír... Představení v Jesličkách bylo radostné a poetické a pohladilo po duši. Jaroměřská „prasátka" (inspirovaná lidovou pohádkou a A. Mikulkou) jsou razantnější, komediálnější. Stanovený rámec inscenace, kdy se utkávají dívky s chlapci – dívky chtějí hrát a kluci jim to kazí tím, že špatně staví paravány a nepřipraví to, co mají - je šikovný a zakryje i eventuální potíže vzniklé v průběhu představení. Funguje po celou dobu i tím, že jeden z kluků hraje vlka (v druhé pohádce vlkodlaka), nad nímž prasátka vždycky zvítězí. Velmi cenné je v této inscenaci vedení dětí k odpovídající práci s maňáskem, smyslu pro zkratku a citu pro pointu situace.

Soubor **Kyselé rybičky ze ZUŠ Chlumec nad Cidlinou** od loňska, kdy jsme jej viděli poprvé, trochu povyrostl (dnes jsou to žáci pátých a šestých tříd) a spolu se svou vedoucí Romanou Hlubučkovou pracoval na inscenaci *V zahradě* na motivy knížky Jiřího Trnky. Hrají se spoustou kufrů, které jsou jednou zdí zahrady, jindy představují třeba podstavec pro trpaslíka a keře v zahradě nebo slouží k ukrytí předmětů potřebných pro hru. Hezký a funkční nápad. Také v této inscenaci funguje vztah mezi holkami a kluky, ale ne zcela přehledně. Dívky vodí malé hadrové loutky kluků, kteří se dostávají do zahrady a není vždy zcela zřetelné, kdy hrají za ně a kdy za sebe. Kluci obstarávají ostatní postavy (kocoura, trpaslíka, velrybu...) většinou pomocí znaku v podobě čepice, u kocoura i rukavic, u slonů hudebními nástroji a také není vždycky jasné, proč se co děje právě tak. Stejně tak není vždy zřetelné, kdy, kdo a proč je vlastně v zahradě a proč se tam jednou snaží dostat holky a kluci jim v tom nejdříve brání a proč je tomu pak naopak. Při diskusi o představení jsme se dozvěděli, že vzhledem k nedávnému odchodu jednoho z kluků byla celá inscenace překopaná a prohozeny role dívek a kluků a tak sami moc dobře vědí, že je nehotová a že je čeká ještě hodně práce. Ale zaděláno je pěkně, a tak jsme jim mohli jen popřát, ať se daří.

Myšáci z DDM Bájo z České Skalice byli na loutkářské přehlídce v Jesličkách poprvé. Se svou vedoucí Pavlou Knápkovou připravili Hurníkovu pohádku *Divné jméno* o tom, jak se králi narodí syn Julínek milující hudbu a chalupníkovi dcera Mandolína a jak se do sebe oba zamilují. Jednoduchý a přehledný příběh předvedli s chutí a s vkusem. Hráli na stole jednoduchými loutkami na tyčce, krále i chalupníka představovala živě největší dívka s náznakem kostýmu, vyprávěla vypravěčka. Vedoucí přesně odhadla možnosti dětí a kladla jim úkoly, které dokázaly naplnit a tak jsme jejich produkci sledovali s potěšením.

S loutkářským souborem **UZEL ZUŠ Chlumec nad Cidlinou** (vedoucí Romana Hlubučková) se už pár let potkáváme. V současné době děti končí základní školu a v inscenaci *Piknik* se pustily na pole autorské tvorby. Příběh o tom, co se děje v mraveništi, když do něj upadne kostka cukru a přimáčkne mravence, nápadně připomíná bezohlednost a nešvary lidského světa. O mravence klopýtají nejrůznější „mravenčí" typy a existence – běžec, televizní hvězda, opravář, vojáci, sebevrah.... Ale nikdo mu nepomůže. Když se o to snaží jediný „klaďas" Ferda mravenec a domáhá se pomoci u politika, který má plnou pusu pomoci, je odtažen ochrankou. V ten okamžik se taky „proflákne", že ten velký bílý balvan je kostka cukru, a všichni se na něj vrhnou. Představení je hráno v kukátku na stole rukavicemi – některé typy mravenců-lidí jsou charakterizovány zdařileji jak „obleče-

„Maminy" LS BOĎI Jaroměř
foto: Jana Portyková

ním", tak i jednáním a pohybem, jiné jsou méně výrazné (například mašle u „klaďase" nebyla dost zřetelná, takže jsem se až z diskuse dozvěděli, že šlo o Ferdu mravence). Řazení epizod s jednotlivými postavami se jeví být náhodným a tak místo aby celek gradoval, působí sled situací poněkud jednotvárně. Ale závěrečná pointa vyšla. A rozhodně je třeba ocenit autorský pokus mladých lidí o ztvárnění současné společnosti a inscenace si rozhodně zaslouží, aby se na ní ještě dále pracovalo.

Základem inscenace *28 způsobů, jak se zasmát anebo najíst?* je nonsensová poezie - limericky Edwarda Leara a Jiřího Žáčka. **LS Spolu, ale každý sám z Jaroměře** (vedoucí Jarka Holasová) se je pokusil inscenovat prostřednictvím jídla a pití, kdy se ocitáme zřejmě na nějaké návštěvě, kde se všechno odehrává. Na scéně je dlouhý stůl s židlemi, od počátku zde sedí jedna paní s kufrem (připomínajícím notebook), ostatní návštěvníci zvoní a jeden po druhém přicházejí, hostitelka je postupně zavaluje různými poživatinami. Jednotliví aktéři si sice předávají předměty (potraviny), s nimž se hraje, ale přesto souhra tak docela nefunguje a navíc jsou limericky někdy nepatřičně rozkouskovány. Celou dobu si navíc klademe otázku, kdo je ta paní, která od počátku sedí u stolu a vždycky když chce otevřít kufr a chce se prosadit, přinese hostitelka další pokrm a hra ostatních pokračuje přes viditelnou nevůli zmíněné paní. Ta se prosadí až nakonec limerickem o nesmělém dědečkovi a rozdá všem jojo, aby si hráli. Poněkud protismyslně, když předtím se celou dobu tváří, že jí jde hra okolo na nervy. Viděli jsme zajímavý pokus, ale aby skutečně zafungoval jako celek, bylo by ještě třeba ujasnit si výchozí situaci a přehodnotit i způsob prezentování jednotlivých limericků – možná by méně prostředků (poživatin) znamenalo více.

Čtyři spolu... ZUŠ Jaroměř si vybrali k jevištnímu ztvárnění pohádku Ivana Magora Jirouse *Ta krajina byla*....Příběh se odehrává v láhvi. Zde je vytvořena v obrysech z lepenky, se zeleným umělým listím, v ní maňásky čarodějnic. Čarodějnice si uvaří polévku z rumu a hrachu (reálné rekvizity), nafouknou se, vydávají naturalistické zvuky a pak prasknou. Inscenaci chybí Magorova nadsázka, jeho podobenství o světě a působí tak trochu jen jako samoúčelné „divadlo hnusu". „Večerníčkovský" závěr s poučením je tak najednou nepřipravený a neopodstatněný.

Soubor **Tak co? ZUŠ Chlumec nad Cidlinou** už pár let známe a dvakrát se představil i na Loutkářské Chrudimi. Jeho minulé inscenace byly vždy poskládány z kratších situací a výstupů (Dokud nás čápi nerozdělí, Kybajváspro). Letos se prvně pokusili o jevištní ztvárnění uceleného baladického příběhu *Návrat* (inspiraci prý našli ve sbírce hororů). Zvolili iluzivní prostředky – zakrytě vedené spodové loutky s živou rukou, dva hrací prostory, kdy přední představoval hřbitov s průhledem do hrobu. V něm spočinul podváděný bohatý manžel, který se posléze navrací do života, aby se pomstil, ale pomsta na jeho nevěrné ženě už je vykonána, přišla o hlavu.. Z inscenace není zcela čitelné, jak a kým byl tento akt vykonán. Stálo by určitě za to nejen zpřesnit tuto

Macbeth, foto: Jana Portyková

situaci, ale rovněž přehodnotit text a pokusit se více sdělit loutkami než slovem. Přesto je třeba soubor pochválit za to, že se snaží neustrnout , že se pokouší o něco pro něj dosud nového a klade tak na svou práci stále vyšší nároky.

Také se souborem **Tlupatlapa Dramatické školičky ze Svitav** jsme si zvykli potkávat se už více let v Jesličkách a poté i na Loutkářských Chrudimích. Letos se představil s inscenací podle hudby Philipa Glasse s názvem *Potichu i naglass*. Představení začíná, na jeviště hned vedle portálu přichází muž, má xylofon, ale bez paliček a tak vytáhne z vázy makovici a zahraje pár tónů. Pak už se jeviště zalidní postavami v černých svátečních šatech, ocitáme se na jakémsi trochu bizarním večírku, a začíná se odehrávat rytmizovaná hra se zvuky a světlem různé intenzity – cinkající skleničky, nalévání tekutiny, pití a polykání... Od jednoduchého využití vlastností předmětů (cinkot sklenek a podobně) až k složitějšímu, kdy se předměty (sklenky prosvícené baterkami) stávají loutkami – plovoucími rybkami v akváriu... Mezi účastníky večírku jsou naznačeny i vztahy a snad i jejich vývoj, ale ne zcela čitelně a zřetelně. Ale nevadí to, stejně tak jako nevadí, že pro každého diváka může představení znamenat něco jiného. Je to stejné jako s vnímáním hudby. A představení Tlupytlapy je vlastně především jakýmsi zhmotněním, vizualizací Glassovy hudby. A je vizualizací nesmírně silnou a sugestivní.

Od dětí a mládeže se dostávám k dvěma inscenacím „dospěláků". O **Jarce Holasové** už byla řeč v souvislosti se soubory jaroměřské „zušky". Divadlo ale hraje také ona sama (připomeňme si loňskou úspěšnou inscenaci Hrnku, vař!). Letos si připravila pohádku Boženy Němcové *O slepičce*. O sobeckém kohoutkovi a obětavé slepičce Jarka vypráví i hraje, přičemž přesně rozlišuje obě tyto polohy a plně využívá své komediantské schopnosti. Hraje na rozkládacím paravánu a okolo něj, plošnými pohyblivými loutkami kohoutka a slepičky, znaky představujícími různá prostředí, jimiž slepička prochází při shánění vody pro kohoutka, hraje svým obličejem i vlastním tělem. Zapojuje diváky, když nemá prasátko a kravičku. Činí tak přirozeně a nenásilně a vůbec je celé představení nesmírně komunikativní, je jakýmsi dialogem mezi herečkou a diváky. Pohádka je hraná s mírně ironickým nadhledem a vtipem, kdy herečka sama je trochu „za slepičku", ale nehraje se tak zcela důsledně. Při putování za vodou pro kohoutka se tento nadhled poněkud vytrácí a také temporytmus této pasáže by ještě zasloužil dopracovat. Ale přes tuto připomínku jde o představení rozhodně netuctové a především v oblasti produkce pro nejmenší diváky rozhodně nadprůměrné.

„Maminy" LS BOĎI Jaroměř, jinak Zdena Brouková a Jana Dvořáčková, předvedly pohádku, nebo spíš anekdotu, s názvem *Princezna Rozmařilka*. Zahrály jí malými marionetami v malovaných kulisách na stolku – prostě takové malé rodinné divadlo. A bylo vidět, že obě herečky jsou zkušené marionetářky – loutky vodily výborně a využily dokonale jejich možností a stejně dobře a bez jakýchkoliv šarží v mluvním partu zvládly odlišit jednotlivé postavy. Problém této inscenace je v kvalitě předlohy. Určitě by stálo za to úpravu staršího textu ještě přehodnotit a odstranit nelogičnosti a zbytečné mluvení. Blanka Šefrnová prohlásila, že by se inscenace měla jmenovat „Jak Kašpárek málem k perlám přišel". Naprosto s ní souhlasím, protože tak jak je „Maminami" pohádka prezentována, je daleko více beneficí Kašpárka než příběhem princezny.

Zvláštní kapitolou, pokud jde o přehlídková představení, jsou už několik let práce studentů KALD DAMU. Jde většinou o jejich práce mimoškolní a zvykli si na přehlídku do Jesliček jezdit proto, že někteří z nich odsud vyšli a rádi se vracejí a přivážejí i své kamarády. Vzhledem k tomu, že jde vesměs o jejich práce mimoškolní a ještě to nejsou „hotoví profici", umožňujeme jim ucházet se o postup na Loutkářskou Chrudim. Letos se představili s dvěma takovými inscenacemi. Soubor **Lady KALD DAMU** nastudoval Shakespearova Macbetha ve výrazné úpravě Mirky Venclové a inscenaci nazval *Lady EM* a už název souboru napovídá, že jde o čistě ženskou práci. Základem scény je velké křeslo na kolečkách, které v sobě skrývá několik otvorů a v různých polohách a podobách tak umožňuje zobrazit všechna potřebná prostředí a situace. Představení začíná, kostýmovaná žena na trůně, si bere smyčec a violoncello, odchází na stranu, usedá a běh událostí doprovází hudbou. Macbethka je hrána živě. Čarodějnice jsou ruce v rukavicích. Všechny mužské postavy (jejich počet je ovšem proti původní předloze velmi zredukován) jsou představovány loutkami – vojáci jsou plošné loutky, které se posléze dokážou rozevřít v nádherné vějíře. Macbeth, Banko a král, jsou marionety, ale král se pak proměňuje v masku na hlavě Macbethky jakožto hlavní manipulátorky jeho i veškerého děje. Macbeth se v jejích rukou stává kašpárkem, Lady si postupně navléká rudé rukavice, znaky budoucích vražd. Končí sama triumfál-

ně na trůně, z něhož si posléze vytahuje smyčec a violoncello, odchází k první hudebnici a přidává se. Kruh se uzavírá. Najednou se za scénou přidávají housle a přichází třetí aktérka. Kolik takových manipulátorek mezi námi vlastně je? Sledovali jsme inscenaci s velkým zájmem, byl nastolen zřetelný klíč, takže po formální stránce byla čitelná, byla přesná, nápaditá a stále překvapující. Jen emoce se nějak nedostavily. Hodně jsme diskutovali o tom, proč. Snad byl příběh až příliš oklestěn a šel až příliš přímočaře k cíli, takže nám neumožnil postavy hlouběji poznat, o dobré (Macbethův přítel Banko) se bát a příčiny jednání Lady pochopit. Shodli jsme se v diskusi na tom, že herečky jsou natolik schopné, že by unesly i obsáhlejší interpretaci tématu. Ale v každém případě jde o výjimečnou inscenaci.

Teatro Matita, jinak Slovinec studující KALD DAMU, Matija Solce, se zúčastnil přehlídky v Jesličkách už potřetí a jeho letošní představení neslo název *Želva.* Základem scény je konstrukce z hadrů a deštníků, z níž se časem vysunutím hlavy s mrkacíma očima vyklube želva, která nám vypráví příběhy ze svého života. Jevištěm je její krunýř, z něhož se vylupují jednotlivé hrací prostory. Celek se tentokrát Matijovi trochu rozsypal (a sám moc dobře věděl o všech zádrhelech a potížích), takže jsme vnímali spíš jednotlivé epizodky než linii celku od zrození želvy až k její smrti. Ale v těch epozidkách byl Matija jako vždy skvělý a znovu jsme mohli obdivovat jeho vynikající animační a vůbec herecké schopnosti. A tak jako v jiných jeho inscenacích, i v této byla důležitá a výrazná hudební složka (Pavol Stolárik). Užili jsme si to.

Ještě jednu inscenaci **KALD DAMU** jsme viděli: japonskou báji o rituálu pití čaje, o přátelství až do smrti nazvanou *Chryzantémový slib.* Vznikla jako magisterský diplomový projekt Japonky Chieko Yamauchi (dramaturgie a scénografie) a v režii Noriho Sawy hráli Mirka Venclová a Matija Solce za doprovodu sugestivní hudby. Sledujeme obřad pití čaje, z obřadu a rekvizit k němu potřebných se postupně vylupují dvě loutky a začíná se před námi odvíjet jejich příběh. Smysluplnou animaci doplňuje projekce na plochu stolu, u něhož se stolovalo: padající listí, malování, příběh...Když je dovyprávěno, předměty opět nabývají svou původní funkci, a tak jako je v úvodu herci rozbalili, nyní je balí a odnášejí. Skončil příběh, obřad, představení. Představení nádherné, silně emotivně působivé. Přestože jsme se toto představení rozhodli vyřadit ze soutěžních (režisér je profesionál, autorka projektu už skoro taky), rádi bychom je viděli na Loutkářské Chrudimi jako inspirativní. Ale vzhledem k tomu, že mezinárodní tým v té době už patrně nebude pohromadě, nebude to nejspíš možné.

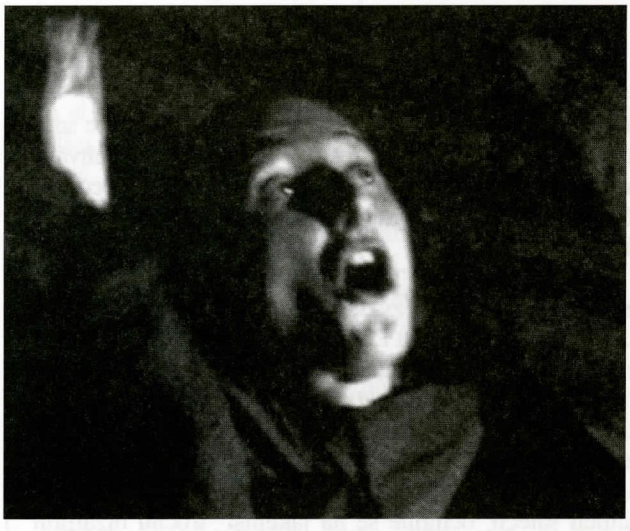
Přehlídku pak uzavřelo představení *Mini-cirkús* **Hanky Voříškové a Honzy a Báry Kratochvílových.** Byl to takový příjemný bonbónek na závěr a vychutnali jsme si ho napěchovaní na jevišti spolu s aktéry. Spící Hanka se probouzí, kapela hraje a z nejrůznějších kapes a kapsiček Hančina kabátu a posléze i vesty vynořuje se nejprve harmonikář a pak spousta dalších figurek a cirkusových čísel. Znovu a znovu žasnu, jak je možné, že si Hanka ty kapsičky a šňůrečky nesplete. Žirafy. Další zvířata. Tygříci proskakující obručí. Obrázky z Hančiných kalhot přeskakují na hrací karty. Některá čísla jsou proti těm opravdickým cirkusovým trochu naruby: Hanka si klade do pusy miniaturní loutku lva. Artisté. Honza a Bára nejen obstarávají hudební doprovod, ale účastní se občas cirkusového dění a loutkovým jevištěm jsou jim především klobouky na hlavách a Báře i saxofon. Na závěr se mezi otevřenými stranami Hančina kabátu projde provazochodkyně, cirkus končí, Hanka, Bára a Honza opět usínají. A my se usmíváme a tleskáme.

A pak už jen závěrečná diskuse o představeních, vyhlášení cen a souborů navržených k postupu, poslední návštěva baru. Loučíme se s přáním, abychom se za rok zase sešli a zase to bylo tak příjemné.

Alena Exnarová (převzato z Loutkáře)

Macbeth

Matija, foto Jana Portyková

BYLO...

DĚTSKÁ SCÉNA

Hradec Králové
Divadlo Jesličky
7. - 9. dubna 2006

Krajská přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souboů

Pořadatelé:
Středisko amatérské kultury Impuls, Divadlo Jesličky Hradec Králové,
Volné sdružení východočeských divadelníků
za finančního přispění Královéhradeckého kraje,
Města Hradec Králové a Ministerstva kultury ČR

Lektorský sbor ve složení:
Blanka Šefrnová, Dominika Špalková, Luděk Richter

22 představení, na kterých se podílelo cca 220 dětských účastníků.

PROGRAM:

Stela, ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové, ved. Jiří Polehňa, Filip Kowstowski: JURKŮV PARK
ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové, ved. Eva Černíková, J. Prévert: ŽIRAFÍ OPERA
ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové, ved. Jolana Brannyová, Jana Koubková: VÍTÁME VÁS V JAZONII
Dramatický kroužek při ZŠ Pouchov, ved. Lukáš Kobrle, vlastní: BLÁZNIVÁ MELODIE
Gymnázium Ústí nad Orlicí, ved. Lenka Jányšová H. Ch. Andersen: JE TO NAPROSTO JISTÉ
Čtyřlístek, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, ved. Romana Hlubučková H. Ch. Andersen: O PRINCEZNĚ NA HRÁŠKU
Kyselé rybičky, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, ved. Romana Hlubučková Jiří Trnka: V ZAHRADĚ
Horní-Dolní, ZŠ Sloupnice, ved. Eva Sychrová Karel Čapek: POŠŤÁCKÁ POHÁDKA
Uzel, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, ved. Romana Hlubučková PIDIPOHÁDKA. O RŮŽENCE
LDO ZUŠ Ústí nad Orlicí, ved. Markéta Světlíková Lukáš Rumlena: PÁN ČTYŘLÍSTKŮ
„Dramatáček", ZŠ Komenského, Náchod, ved. Alena Adámková, Ljuba Štíplová: POVÍDÁM, POVÍDÁM NEPLECHY
Dramatický soubor při ZŠ Pavlišovská, Náchod, ved. Markéta Kubečková František Nepil: O SLEPIČCE KROPENATÉ
Pod čepicí, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, ved. Romana Hlubučková Jiří Kahoun: POHÁDKY SE SLUNÍČKEM
Uzel, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, ved. Romana Hlubučková, kolektiv: PIKNIK
ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové, ved. Josef Tejkl Josef Tejkl: FRANTIŠKOVY VÁNOCE
Moje pětka, ZUŠ Jaroměř, ved. Jarka Holasová inspirováno lidovou pohádkou a A. Mikulkou: DVAKRÁT O TŘECH PRASÁTKÁCH
Spolu, ale každý sám, ZUŠ Jaroměř, ved. Jarka Holasová, E.Lear, J. Žáček: 28 ZPŮSOBŮ, JAK SE ZASMÁT ANEBO NAJÍST?
Čtyři spolu..., ZUŠ Jaroměř, ved. Jarka Holasová, I. M. Jirous: TA KRAJINA BYLA...
ZUŠ Semily, ved. Míla Sůva, M. Sůva + Kolektiv: KUMBURSKÁ POHÁDKA
Korálka Dětenice, ved. Iveta Vališková DVĚ BALADY O TOM, NA CO MYSLELY HOLKY V DOBÁCH DÁVNO MINULÝCH K. J. Erben/J. Suchý: Štědrý večer, J. Neruda: Balada májová – vl. úprava
Studio Šrámkova domu Sobotka, ved. Lada Blažejová pásmo textů: KDYŽ STRAŠIDLA SE ROJÍ
Dramatický kroužek při ZŠ a MŠ Libáň, ved. Petr Stránský František Hrubín: ZVÍŘÁTKA A PETROVŠTÍ

VÝSLEDKY

Lektorský sbor ve složení:
Luděk Richter – předseda,
Blanka Šefrnová, Dominika Špalková
nominoval
na Dětskou scénu TRUTNOV 2006
ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové
– vedoucí Josef Tejkl
Františkovy vánoce

doporučil
na Dětskou scénu TRUTNOV 2006
1. místo
ZUŠ NA Střezině, Hradec Králové
– vedoucí Jolana Brannyová
Vítáme vás v Jazonii
2. místo
Gymnázium Ústí nad Orlicí
– vedoucí Lenka Janyšová
Je to naprosto jisté

udělil individuální ocenění:

Janě Sychrové
za prokomponovaný klavírní doprovod
k inscenaci Pošťácká pohádka
Josefu Tejklovi
za text hry Františkovy vánoce
Romaně Hlubučkové
za inspirativní vedení dětských souborů
Jaroslavě Holasové
za inspirativní vedení dětských souborů
Lence Janyšové
za kompaktnost inscenace
Je to naprosto jisté
Evě Černíkové
za tvořivý přístup k obtížnému tématu
v inscenaci Žirafí opera
Jolaně Brannyové
za hudebně pohybové vedení inscenace
Vítáme vás v Jazonii

DĚTSKÁ SCÉNA V HRADCI KRÁLOVÉ...

...se letos dle mého mínění i mínění účastníků a pamětníků vyvedla. Úrodou inscenací - sešlo se jich tu ve třech dnech 7.-9. dubna 2006 dvaadvacet a snad žádná z nich nebyla vysloveným fiaskem. Škála žánrů, poetik i divadelních prostředků, byla opravdu široká. V rozborových seminářích se dařilo analyzovat základní klady i problémy v přátelském ovzduší a co je nejdůležitější, snad všichni vedoucí skutečně chtěli slyšet i mluvit a přijímali názory jako pomoc své práci.

Početně nejhojnější byl na přehlídce žánr **pohádky** - a to v širokém spektru od pohádky klasické po pohádku moderní a od pohádky archetypálních příběhů přes pohádku zvířecí po pohádku absurdní.

Vztahy a z nich vznikající situace jsou při jevištním projevu, tedy i při přednesu, vždy nezbytností. Při přednesu bývá jejich těžiště mezi vyprávějícím-přednašečem a posluchačem-divákem; jsou-li navíc pomocí přednášených textů vytvářeny a řešeny situace či dokonce celý příběh mezi "přednašeči", musí se vzájemné vztahy vytvořit i mezi těmito "přednašeči"- postavami. Pohádka, coby typicky epický útvar založený na jednání, činech, příbězích, musí vytvořit především vztahy mezi postavami tohoto příběhu; to, že se touto cestou vytváří i vztah vůči divákovi, je samozřejmostí, která ještě nabývá na významu, jestliže je přítomnost diváka přiznávána - např. jsou-li v inscenaci vypravěči. Obojí, žel bohu, často chybí. U pohádky a příběhů ze života to je cítit dvojnásob.

Pohádka má smůlu v tom, že řada tvůrců - spisovatelů i divadelníků - si myslí, že její podstatou je, že je v ní možné cokoli, že nemusí mít ani logický děj, tím méně pak nějaký smysl. Ale ať jde o jakoukoli pohádku, měla by sdělit ne jen příběh, ale i jeho smysl. Ne okatě a už vůbec ne didakticky, s poučovatelsky zdviženým prstíkem. Měla by ho sdělit dokonce i tehdy, jde-li o absurditu či nonsens. "Smysl nesmyslu" - to zní na prvý poslech nesmyslně. Pravdu mají Jiří Hiršal s Bohumilou Grögerovou, znalci i tvůrci nonsensu, když praví: "Nonsensové texty - ty opravdu dobré - neznamenají nedostatek smyslu: jsou to parodie smyslu a v tom je jejich smysl." Netušíme-li tedy po skončení pohádky, co se jí vlastně říká, proč se vyprávěla či hrála, říkáme-li si "no dobrá - a co?", je-li nemožné najít její smysl, téma, něco není v pořádku. A to se stává přeci jen častěji, než bychom si přáli.

A každá pohádka na něčem stojí a s něčím padá, má jakési jádro, místo, bod, který musí být zachován a jevištně uskutečněn: u Princezny na hrášku je to hrášek jako ukazatel pravosti princezen, u Růženky nevyhnutelnost setkání s trnem růže či ostrým vřetenem, u Tří prasátek souvislost mezi jejich povahou, tím, jaký domek si postaví a tím, jak díky tomu dopadnou, u Pošťácké pohádky pak je to naléhavost dodání zamilovaného dopisu, u Slepičky kropenaté samota, do níž upadne vinou své nepřizpůsobivosti a u Zvířátek to, že si je Petrovští spletou s čertem. I to je nejednou opomenuto.

Čtyřlístek z chlumecké ZUŠ vedený Romanou Hlubučkovou zinscenoval Andersenovu pohádku **O princezně na hrášku**. Jednoduchoučký text rozšířil o hledání té pravé nevěsty tak trochu na principu Čtyř pohádek o jednom drakovi: prvá by jen mlsala, druhá jen spala a třetí je přechytralá. Až na samém konci přijde

v dešti ta, o níž se nedovíme vůbec nic - ale princ má jasno. Takže maminčin pokus s hráškem, ač na něm předloha stojí nejen svým názvem, je vlastně zbytečný (snad proto není ani nijak akcentován) a nejde ani o to, která princezna je pravá a podle čeho se to pozná, ani o to jaká princezna je - prostě to musí být "ta pravá". Což tak v životě bývá - ale možná není nutné brát si k tomu Andersena. Maličké sedmileté děti jsou však roztomilé a přesto, že často namísto jednání slovem a vytváření vztahů jen deklamují, ba i přes všechno pokukování po paní učitelce působí uvolněně. Hezké plošné loutky voděné na špejli shora se k takto malým dětem náramně hodí, hraje se s nimi však pramaličko. Nejvíc je tvořivost dětí patrná v meziobrazech cesty - např. u oné hezké lodi plující po vlnách dětských těl.

Romana Hlubučková není troškařka - a tak jsme od jejích soubůrků viděli ještě další čtyři inscenace. Kyselé rybičky (čtyři kluci a pět děvčat) sehrály inscenaci **V zahradě** vycházející z poetické pohádky Jiřího Trnky. Jednoduché prostředky, spousta dobrých nápadů i slušných hereckých kreací; zhruba třináctiletí herci se vnímají, vytvářejí situace, jsou vesměs tvární... Příliš logicky ani přesvědčivě však nepůsobí dramaturgicko-režijní uchopení: kluci zahradu zavřou, aby do ní holky nemohly a ty pak přicházejí s loutkami pěti kluků, jimž pak skuteční kluci hrají nejen protivníky bránící vniknutí do zahrady (kocour), ale i postavy neutrální (trpaslík, velryba) a dokonce i přátelsky nakloněné (sloni) - což je v rozporu s jejich deklarovaným zájmem. Druhým problémem, který s touto neujasněností souvisí, je samotná stavba děje pohádky: vidíme totiž několik příhod, z nichž ale vcelku nic nevyplyne - ani oč vlastně jde, ani jak to dopadne. Kocour zpočátku dělá naschvály - ale pak prostě přestane, velryba je přechytralá - tak kluci odejdou. Vypuštěním nemoci (Trnkových) kluků zmizí důvod i smysl toho, že sloni pro ně hrají divadlo...

Nejstarší z Romaniných souborů - Uzel - přivezl pohádkovou dvojinscenaci. Šrutovu **Pidipohádku** hraje chlapec s dívkou shora vedenými pidiloutečkami na "točně" klavírní židličky s jednoduchými kulisami z papundeklu. Interpretačně je do absurdní pohádky vložen spor obou herců, takže příběh vyzní tak trochu jako pomsta pidiženušky poté, co se herečky dotklo, že ji pidimužíček nechtěl mít dost "rád". Nerozumím, proč je pidikost, jíž si pidiženuška přinese domů na vaření pidipolívčičky, větší, než obě postavy, ani proč ji na naléhání hlasu vrátí - do talíře. Smysl Šrutovy pohádky zůstává skryt a smysl rámce není završen.

Individuálka **O Růžence** používá důvěrně známého principu (např. Vyskočil, Valtová, Kordová a další) v lehké obměně: herečka u dřezu (v apartní blůzce?) nám řekne, že jsme se spletli, tady divadlo není, ale aby nám to nebylo líto, zahraje nám s nádobím - tatínek, maminka, Růženka a princ jsou pánvičky, sudičky jsou šlehací metly a šlehač... Metaforické rozvedení, v němž by se volba loutky zdůvodnila využitím svých vlastností, daností..., žel nepřichází - jen se domýšlím, že sudičky coby šlehací nástroje snad měly zamíchat osudem a ta zlá i vytvořit pěnu, rovnající se růžím, jimiž hrad zarostе; což se bohužel nepodařilo. Ne zcela pochopitelné a nic nepřinášející je to, že všechny loutky jsou vyjímány z pěny, zahrají, opláchnou se a odloží na útěrku. Pedagogicky je to, myslím, záslužný pokus o etudu, který ještě k inscenaci nedozrál i proto, že herečce zatím chybí potřebný nadhled a inscenaci smysluplný výklad pohádky (zejména klíčového bodu píchnutí se) i jejího vztahu k situaci myčky.

Ani pásmo Kahounových drobniček **Pohádky se sluníčkem** dalšího chlumeckého souboru Pod čepicí netrpí nedostatkem nápadů (co pohádka, to jiné prostředky - od kostýmních znaků přes spodové loutky a manekýny či plošňáky až po stínohru), nýbrž nedostatkem kompozice celku. Ten vyznívá jen jako sklad jednotlivých "čísel" ležících vedle sebe a souvisejících jen postavou sluníčka.

Tentokrát však nejsou vystavěna režijně a herecky ani jednotlivá čísla. Pointy chybí v pohádce o šnečkovi, o berušce, v havráncích... A s pointami absentuje i smysl, poslání droboučkých příběhů. Leccos z toho může jít i na vrub věku dětí - odhaduji jej na zhruba osm let. Je zřejmé, že Romana umí děti vést k uvolněnosti, probouzet v nich nápaditost - ale nezbývá čas či vůle na domýšlení a dotahování souvislostí a konečného tvaru. Není však pochyb, že jako cvičná, školní práce splnily pohádky svůj účel. Jakož je i jasné, že možnost zahrát si na přehlídce před přátelsky nakloněným publikem je završením práce, jež si děti ani jejich vedoucí nechtějí nechat ujít.

Také Jarka Holasová ze ZUŠ Jaroměř zásobila přehlídku svými dílky - byť "jen" třemi. Její "dítka" dosáhla věku, v němž člověk má pocit, že svět je jediný blázinec, nesmysl a zhmotnělé absurdno - a tak není divu, že až na drobnou výjimku (lidová verze Tří prasátek) sahají po textech absurdních a nonsensových, v nichž se stav jejich mysli zračí - a které je dráždí i svou "odvázaností". **Ta krajina byla...** souboru Čtyři spolu... je jevištní převyprávění jedné z Jirousových Pohádek pro Františku. Vtipně řešená scéna s průřezem lahve, jednoduché tyčkové berušky a dva maňásci-ježibaby, s nimiž zhruba třináctileté děti pěkně hrají... Jenže dramaturgická úprava je tak razantní, že se ani nedovíme, že jde o ježibaby, ani proč si mocí mermo vaří zelený hrášek a pijí k tomu rum. Zkrátka smysl nesmyslu se netoliko nevyjeví, ale přes všechny přednosti inscenace ještě znejasní.

Inscenace **Dvakrát o třech prasátkách** (Moje pětka, ZUŠ Jaroměř) začne lidovou verzí, v níž hloupý vlk dostane co proto od prasátek, hraných třemi děvčaty; aby jim tedy ukázal, že vlci - a kluci - nejsou tak hloupí, pustí se do Mikulkovy parafráze s vlkodlakem - ale nedopadne o nic lépe. Děti (starší školní věk) hrají pěkně a svižně s maňásky, výprava je vkusná a funkční. Problémy jsou dva. U lidové pohádky zůstala zcela opominuta její podstata: čím si zasloužilo záchranu až třetí prasátko se zděným domečkem - náhodou? O lenosti či neochotě dojít do světa (o níž mluví jejich pochodová píseň) nemůže být řeč. Všechna tři se zastaví jen proto, že se jim "tady líbí" - a to, že na prvém místě je ke stavbě domečku jen sláma, na druhém proutí a na třetím cihly

Jazzonie, foto Jana Portyková

(prkenné!) je jen náhoda, která o vlastnostech prasátek neříká nic a těžko tedy může být důvodem toho, že dvě jsou trestána a třetí odměněno. Druhý problém je v rámování. Rámec, jak naznačeno, vytváří další, odlišnou zápletku a téma, pro něž jsou obě pohádky jakoby použitým prostředkem: "boj" mezi kluky a holkami. Tato zápletka však není na začátku dostatečně sdělena a vyslovena je až v mezihře po prvé pohádce. Na škodu je i to, že skutečně zapojen je jen jeden kluk - další dva pouze asistují coby doprovod a jejich vztah k dění je vcelku neutrální. Navíc toto téma zůstává jen vnějškové i proto, že v žádné z pohádek děvčata nevítězí nějakou extra holčičí chytrostí: v prvé, jak řečeno, jde tak trochu o náhodu (závěrečné nalákání vlka do komína je uděláno tak nemotorně, že je stěží srozumitelné, natož pak účinné), v druhé pak vyhrávají ryze technickou (nechť dámy prominou, tedy spíše mužskému myšlení vlastní) chytrostí zapojením elektrického proudu do dveří a ne specifickou chytrostí ženskou (o níž nepochybuji, že existuje). A hlavně si nejsem jist, zda právě tyto dvě pohádky jsou tím pravým materiálem sporu holek a kluků, neboť jsou obě o tomtéž: o chytrých prasátkách a hloupém vlkovi/vlkodlakovi, a při tomto obsazení pak z obou vyplývá totéž: že holky jsou chytřejší - kterýžto názor ovšem Jarušce nelze brát.

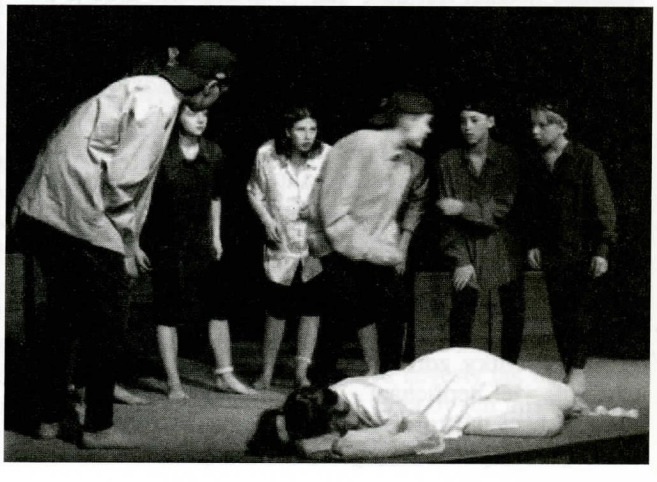
Z klasické lidové pohádky vychází Hrubínovo zpracování **Zvířátek a Petrovských**, jež přivezl Dramatický kroužek při ZŠ a MŠ Libáň vedený Petrem Stránským. Osm dětí mladšího školního věku hraje pěknými tyčkovými loutkami nošenými před sebou na scéně, kterou dotvářejí ještě dvoje hrábě, sloužící jako stromy i rytmické nástroje. Bohužel, vztahy a z nich situace příliš nevznikají a nevzniká ani to, co je hlavním "fórem" této pohádky: obraz zvířátek v okně v čele s kozlem, v němž bychom mohli společně s loupežníky spatřit podobu čerta a rozuměli tak tomu, proč loupežníci utíkají. Podobně jako v Princezně na hrášku a ve Třech prasátkách i ve Zvířátkách a Petrovských inscenátoři zápolí s naplněním základního principu, na němž daná pohádka stojí. Viděli jsme však vcelku živé představení, které nikterak neurazilo.

Nepilova zvířecí moralitka **O slepičce kropenaté** (Dramatický soubor při ZŠ Pavlišovská, Náchod, ved. Markéta Kubečková) patří k moderním pohádkám, které pohádkové příběhy zasazují do našeho současného života. Zhruba desetileté děti jsou kostýmovány křídly na pažích, na hlavě mají hřebínek, na nose špičatý kornout zobáku - ale klauniáda z toho, žel, není. Děti dosud těžko zvládají realizaci vztahů na jevišti, text leckdy spíše odříkávají a režie jim statickým aranžmá do řad příliš nepomáhá zbavit se sevřenosti a najít skutečný úkol, který by mohly a musely v prostoru řešit. Nevznikají-li situace a nevidíme-li skutečnou samotu, jež na slepičku, kterou nikdo nepotřebuje, dolehla, nemůžeme vidět ani vývoj, k němuž v ní došlo a neuvěříme tomu, že měla opravdický důvod změnit se na obrtlíku ve vzornou snášelku.

Také Čapkova **Pošťácká pohádka** patří mezi moderní pohádky, v nichž se pohádkový prvek zapojuje do civilní, reálné situace. Soubor Horní-Dolní při ZŠ Sloupnice vedený Evou Sychrovou přivezl příjemný tvar, v němž se šestnáct starších dětí uplatňuje ve třech herecky realizovaných hlavních postavách a ostatní především v chóru maňáskových poštovních skřítků. Jednoduché náznakové prostředky slouží svému účelu, byť je škoda, že se víc nevyužívají možnosti loutek a práce s prostorem, a hlavně že v zájmu tématu není výrazněji akcentováno to, co je důležité: hodnota dopisu, naplněného láskou a z ní plynoucí úsilí pošťáka Kolbaby najít adresáta, ústící do závěrečné proměny smutku v radost. Naopak menší prostor by mohly dostat věci pomocné, vedlejší: Kolbabova utrmácenost na začátku, práce skřítků na poště a jejich mariáš.

Lenka Janyšová z Gymnázia v Ústí nad Orlicí je vedoucí zkušená a poučená. Její adaptace satirické pohádky H. Ch. Andersena **Je to naprosto jisté** se snaží pře-

Je to naprosto

dat téma vzniku drbu pomocí metaforiky slepic a jiného ptactva v lidské podobě - k slepicím se hlásí jen mašličkou evokující hřebínek, k sovám poněkud problematičtějšími škraboškami na očích. Zajímavě pracuje s principem epického, vyprávěného divadla, využívajícího i voicebandovou orchestraci chórů, sól... Snad právě náročnost tohoto postupu spojená s tíhou zodpovědnosti u dosud nezaběhnuté inscenace zapříčinila, že představení zatím působí především svou formální stránkou a hravost s emotivností, s nimiž by jistě přišla i lehkost a humor, ještě chybí. Za přesnější a údernější vypracování by stál i temporytmus celku a především pointa celého příběhu. Porota navrhla inscenaci do širšího výběru celostátní Dětské scény na druhém místě.

Třetí největší skupinu na přehlídce tvořily **fantastické příběhy ze života**. Vedle nutnosti vytvářet jevištní vztahy a z nich budovat situace, bylo i zde opakujícím se problémem nalezení a vyjádření tématu, smyslu sdělení (oč jde) a vývoje, který toto téma, smysl utváří (odkud a kam to dojde). A také kompozice - stavba, která téma postupně srozumitelně a poutavě rozvíjí a předává v proměnlivém temporytmu s příslušnými akcenty na věci důležité a s odlehčeními v okamžicích méně významných.

Do této skupiny počítám i **Kumburskou pohádku** souboru ZUŠ Semily a jeho vedoucího Míly Sůvy. Ta se názvem i některými prvky hlásí k pohádce, ale dominantní je v ní zásah tří současných dětí, jež řeší hlavní zápletku: při výletu na hrad Kumburk potkají zakletou bílou paní, kterou hradní duch za pomoci čarodějnice potrestal za lásku, jež je na hradě zakázána. Příběh je dramaturgicky poněkud kostrbatý a nepříliš účinný, což herecké provedení ještě umocňuje: děti vytvářejí aranžmá a deklamují slova s odzbrojující naivitou nechtěné cimrmanovské komiky. Míla Sůva je prostě samorost, tvořící jednu z barev dětského divadla východních Čech, ať si o její kvalitě myslíme, co chceme; k zdejší praxi dětského divadla zkrátka neoddělitelně patří.

Jurkův park souboru Stela, ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové (ved. Jiří Polehňa), trpí především dramaturgickými a následně režijními neujasněnostmi. Není tak úplně zřejmé, proč dvě z členek pěstitelského kroužku Jurkovi škodí, zda jedna z dívek o něj opravdu usiluje, jaký vztah k němu mají zbylé dvě dívky a co si o tom všem myslí sám Jurka. Hlavní zádrhel je pak v tom, že nedojde k žádnému vývoji: vinou zásahu zmíněných dvou dívek se z pakobylek stanou zvětšení mutanti, chvíli prskají na děti a pak zemřou, takže děti mohou jít domů, aniž pro to museli cokoli udělat, aniž se mezi nimi jakkoli změnily vztahy, aniž kdokoli z nich pochopil, zda a v čem chyboval. Děti úměrně neujasněnosti situací spíše deklamují než jednají slovem a staví se do nic nevyjadřujících aranžmá, namísto aby vytvářely situace.

S podobnými problémy se potýká i další sci-fi, **Pán Čtyřlístků** (LDO ZUŠ Ústí nad Orlicí, ved. Markéta Světlíková). Sám příběh zlovolného vědce, který se rozhodne genetickou mutací udělat ze čtyř různých lidí ideální zvířata populárního Čtyřlístku, je poněkud zamotaný: k čemu potřebuje genetik, aby profesor nejprve vytvořil robota, který následně čtveřici ovládá? jaké místo v jeho pokusech měl Kvakoň? a je Kvakoňova potřeba najít někoho, kdo si s ním bude hrát, hlavním tématem?... Ani jevištní provedení srozumitelnosti a účinnosti inscenace nepomáhá: namísto hraní vztahů a vytváření situací se střídají deklamace textu s hereckými šaržičkami, čtveřice proměněná (oblečením triček) na zvířata se nadále chová tak, že žádné genetické změny na nich nejsou patrné... Není pak ani divu, že celku schází temporytmická stavba i tématické sdělení.

Piknik je další z inscenací chlumeckého Uzlu, vedeného Romanou Hlubučkovou. Fantastický příběh na hranici pohádky je natolik civilně současný, že jej neváhám zařadit mezi příběhy ze života.
Ze tmy slyšíme, že dívce upadla kostka cukru, již nabízela milému, a když se rozsvítí, vidíme na scéně mravence-hnědou rukavici, který volá o pomoc zavalen onou (příslušně zvětšenou) kostkou. Přichází jeho manželka, vyčte mu, že se jen válí a opouští ho. Následuje více než deset dalších tvorů-rukavic - a žádný nepomůže, byť jejich "důvody" jsou různé. Rukavice jsou někdy voleny jako zábavné metafory toho, jehož představují (třeba hned uklízečka-gumová rukavice), někdy jsou výborně animovány (např. koketní slečinka) - ale problém je v tom, že to, oč jde, víme po třetí z nich a pak už jen sledujeme výčet nepříliš odlišných variací, jenž začíná být zdlouhavý. Chybí strukturovaná kompozice, jež by účinně rozvíjela a předala sdělení. Přehlídka nápadů ji nenahradí, stejně jako to nemůže učinit formální uzavření rámce, v němž dívka z úvodu kostku najde a mravence sfoukne. Pochvalu ale rozhodně zasluhuje úsilí o autorskou výpověď vyjadřující se k současnosti.

Františkovy vánoce, jež zahrál soubor ZUŠ Na Střezině z Hradce Králové, jsou původním textem vedoucího souboru Josefa Tejkla. Dorůstající František prohlásí, že za mala byl pěkný rošťák, a aby to předvedl, obsadí nejprve role členů rodiny (zvlášť velký zájem je o maminku - neboť, jak už to bývá, v souboru je adeptek na tuto roli snad deset) a začíná rekapitulace oněch vánoc, během nichž si malý František usmyslel dozvědět se, jak to doopravdy bylo s jeho početím a narozením.

Vše je předváděno v náznakovém herectví s řadou zcizení - herci jakoby hrou vyprávěli, v lehce groteskní stylizaci umocněné nejen tím, že některé z "nadbytečných" hereček hrají i vánoční stromek či perníčky, ale také tím, že v žádoucí roli maminky se střídají; nejdřív proto, že se "vyfaulovaly" nějakou chybou, později již jen tak.

Běžná, banální problematika řešení choulostivých otázek dává samozřejmě mnoho příležitostí k humorným dvojznačnostem - a je pravda, že jako divák si dlouho kladu otázku, zda vskutku jediným, trochu laciným cílem toho všeho bude pošpásovat si na ožehavé téma a zatančit si mezi vejci. Naštěstí se však ukáže, že opravdu nejde o technologii sexu a porodnictví (jíž ostatně znají dnešní děti z tzv. dětských časopisů snad lépe než my), nýbrž že jde o něco mnohem hlubšího a křehčího: o to, co je před tím a za tím, o tom, co je láska a zda přichází na zavolání... A tento na povrchu téměř drsný, ve sku-

tečnosti však citlivý obsah je hlavní hodnotou inscenace.

Ta, pravda, potřebuje ještě v lecčems pročistit a zpřesnit. Úvodní vyprávění o rošťáctví navozuje příliš široké (a zavádějící) téma, v čemž pokračují ještě prvé epizody s užíráním perníčků. U motivu sestřičky, která by mohla přijít na svět, není jasné, zda je vskutku aktuální či jen teoretický. A zavádějící je i maminčino bránění se tatínkovým projevům citu, neboť není přesně svázáno se zmiňovaným hlavním tématem. K prvoplánovým výkladům či dvojsmyslům svádí i finále, v němž František po rozhovoru s tátou "jako chlap s chlapem" požádá maminku, ať si lehne pod stromeček, aby ji mohl tatínek rozbalit. Některé příměry z antické či indické mytologie znějí z dětských úst poněkud nevěrohodně. Nahodilé je zmiňované střídání hereček v roli maminky, neboť jejich individuální vlastnosti nejsou tematizovány, nijak nesouvisí s tématem či vlastnostmi maminky v té které epizodě. Žádoucí by bylo i přesnější vypracování vývoje tématu v ději a s tím i kompozice; zatím jsou jednotlivé obrazy řazeny vedle sebe dosti souřadně, bez výraznějších akcentů, vrcholů a peripetií. Větší přesnost si žádá i uzavření tématu - pointa, která by důrazněji sdělila, k čemu vývoj malého Františka dospěl a tedy také jak to dopadlo s oním rošťáctvím avizovaným v prologu. To vše však nic nemění na tom, že Františkovy vánoce jsou textově i inscenačně pozoruhodným dílkem, jež dokáže mladého diváka převést od každodenního vulgarizujícího pohledu na sex a věci kolem něj k jejich hlubšímu a citlivějšímu vnímání. Proto je porota nominovala na celostátní Dětskou scénu.

Více než čtvrtinu inscenací tvořila tak či onak strukturovaná a fabulačně provazovaná pásma jejichž **východiskem** byla **poezie**, namnoze absurdního či nonsensového charakteru. V takových inscenacích vždy vystupují do popředí především dvě otázky: 1. co k hotovému a uzavřenému sdělení veršů jevištně dodat? 2. jak jednotlivá "čísla" skloubit, aby se vlastně stala jednáním slovy básní, vycházela z motivací toho, co předcházelo a sama vytvářela motivaci pro to, co bude následovat - a tím tvarovala jevištní dění do sdělného a smysluplného "příběhu".

Z nonsensové, nadto zpívané poezie vychází inscenace **Vítáme vás v Jazonii** ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové. Čtyři jedenáctileté dívky se tu pod vedením Jolany Brannyové v pásmu pěti zajímavých etud s nonsensovými texty jazzové zpěvačky Jany Koubkové naučily hudebnímu i tanečnímu cítění a vyjádření, jehož náboj se přenáší i na diváky. A ti jsou pak ochotni odpustit i to, že jde o pásmo bez zřetelnějšího vývoje, směřování a završení. Pro nekonvenčnost postupů navrhla porota Jazonii do širšího výběru celostátní Dětské scény na prvním místě.

28 způsobů, jak se zasmát anebo najíst? nabídl soubor Spolu, ale každý sám ze ZUŠ v Jaroměři, vedený Jarkou Holasovou. Samo provedení básniček Edwarda Leara a Jiřího Žáčka kolísá mezi metaforickým obrazem, v němž použité prostředky a způsob, jak se s nimi zachází, k básni něco přidávají, posouvají pohled na ni či dokonce její význam (např. dědeček-rohlík rozpadlý podélně ve dví a slepený pevným lepem-máslem) a pouhou ilustrací, nový pohled, nový výklad, nové významy nepřinášející (např. báseň o zlomeném dědečkovi-rohlíku na voru, který je skutečně jen přelomen). Learovy a Žáčkovy limmericky však nejsou jediným obsahem inscenace. Soubor je používá jako materiál či "zástupnou řeč" ne zcela srozumitelného příběhu. Na scéně sedí nevrle se tvářící chlapec, jakási služebná mu nosí jídlo a pití, přijdou další návštěvníci a pomocí jídla přehrávají nonsensové básničky, jimiž zřejmě chtějí něco docílit. Ale co, to jsme se dozvěděli až od vedoucí. Má-li vskutku jít o dealera, který příchozím zkazil plánovaný večírek, pročež se ho snaží vypudit, musí nám své dealerství něčím alespoň naznačit (dealer tvářící se jako kakabus a nic nenabízející by toho asi nejen moc neprodal, ale je neidentifikovatelný; nemluvě o tom, že domácí paní nemá důvod ho hostit), stejně jako potřebujeme zvědět, že mohlo jít o pěkný večírek (snad by tedy stálo za to nejdřív onen večírek naznačit a pak teprv vpustit dealera). Není také jasné, zda potraviny je inspirují k básním či jsou naopak tím, co k sdělení básně použijí. Leč práce je to bezpochyby pokročilá a ambiciózní.

Inscenace nonsensových veršů **Když strašidla se rojí** v podání Studia Šrámkova domu Sobotka, vedeného Ladou Blažejovou, spoléhá spíše na hru - hraní si pomocí veršů. Ale i hra potřebuje určitý řád, smysl, cíl a vývoj. Je škoda, že princip vzájemného škádlení mezi malými (snad od šesti let) a velkými (zhruba do patnácti let) dětmi nefunguje od začátku a nestal se řídícím obsahovým i formovým principem. Pak by mohl vzniknout i sdělný tvar, který by umožnil i sdělení jednotlivých básní a vytvoření jejich point, které většinou chybí.

Pásmo veršů Ljuby Štíplové pod názvem **Povídám, povídám neplechy** zahrál Dramaťáček při ZŠ Komenského Náchod, vedený Alenou Adámkovou. Pro odpověď na základní otázku každého jevištního projevu, vycházejícího z poezie, jež to, co chce říci, už má v pevném tvaru obsaženo ve slovech - tedy na otázku, co k veršům dodat jevištně - si třída zhruba desíti jedenáctiletých dětí vzala na pomoc velké vystřihované rekvizity. Jestliže je ale jen ukazují coby ilustrace k vyslovenému a jestliže chybí vztah přednášejícího k posluchačidivákovi i vztah jednajícího k partnerovi na jevišti, těžko vzniká živý zážitek. O co víc je téma neplech slibné, o to víc mrzí, že se žádná neobjeví.

Bláznivá melodie Dramatického kroužku při ZŠ Pouchov (ved. Lukáš Kobrle) je pásmo textů z knížek Nahý v trní a Tulikráska, jakož i textů vlastních. Na začátku kdosi vypne magnetofon, což vyvolá nevoli, a pak se střídají výpovědi jednotlivých dětí, zakončené opětovným zapnutím hudby. Sympatickému pokusu školního souboru chybí větší vybavenost včetně té mluvní, znalost jevištních možností a také větší autenticita ve vztazích k divákům i partnerům na jevišti. A také umění vyprávět veršem jevištně tak, aby se přitom nerozpadla jeho rytmická stavba. Ani zde se, bohužel nepodařilo vybudovat kompozici směřující odněkud někam, nesoucí nějaký vývoj a sdělující konečný smysl součtu či závěru všech výpovědí.

Dvě balady o tom, na co myslely holky v dobách dávno minulých, jež přivezla Korálka Dětenice pod vedením Ivety Vališkové, vycházejí rovněž z poezie - ale svébytného druhu. Nerudova Balada májová je krátký dialog dvou postav a Suchého adaptace Erbenova Štědrého večera je dílko výrazně epické. Obě tedy nabízejí k divadelní realizaci jakýsi základní příběh. V inscenaci Balady májové, žel, není dobře vybudováno to, na čem stojí a s čím padá: pointa, v níž žadatelka popře sama sebe a když není jiný, vezme ráda i zrzavého. Problémem je též žánrová nesourodost obou básní - prvá je přes svůj název spíše romancí a ve skutečnosti především anekdotou, druhá, původně meditativní balada, je Jiřím Suchým proměněna v poetickou parodii, u níž je nadto otázkou, nakolik obstojí po vypuštění hudby. A obě dohromady těžko potvrdí či vyvrátí nastolenou tezi, že dnes je pryč doba, kdy holky honily kluky. Zvlášť když jsou děvčata ustrojena do venkovských šatů konce 19. století. Ale pochválit je třeba vkusnou jednoduchou výpravu a uvolněnost čtyř hrajících starších děvčat.

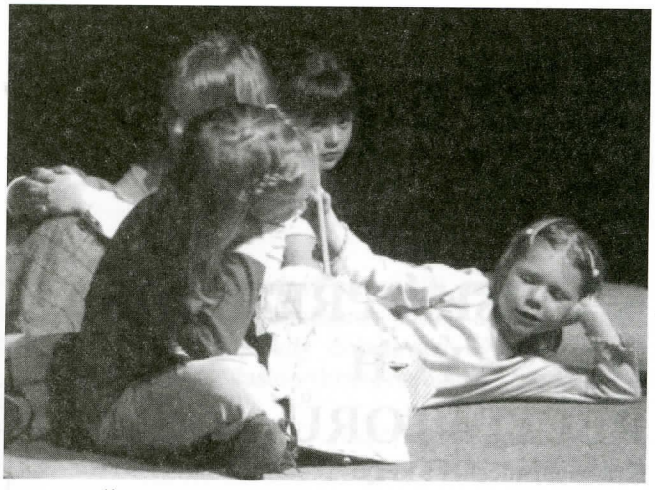
Z poezie vychází i **Žirafí opera** souboru ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové (ved. Eva Černíková), pozoruhodný pokus o uchopení Prévertovy básně zhruba jedenáctiletými dětmi. Ač je to poezie dospělá, ba mužná, není to beznadějný pokus - byť místy dochází k zbytečnému zploštění snad až pod věk dětí (úvodní "Máme rádi zvířata / protože jsou chlupatá / a mají hebkou srst") a zaskřípání pocítíme také v takových momentech jako je klučíkovo povzdychnutí "Kdepak žirafí časy jsou / Ty zlaté staré časy / V maličkém pokojíku / My měli se tak rádi / S velikou žirafou / V blažené době mládí". Inscenátoři si vše zbytečně zkomplikovali přidáním plánu falešného vědce, ve skutečnosti obchodníka s žirafami, jakož i promítáním diapozitivů s naivistickými kresbami a reálnými fotografiemi zvířat. To už je trochu moc trochu moc různorodých prostředků, jež ději nesenému básní v drtivé většině případů nepomáhají a jen ho paralelně "zmnožují" a zamlžují. Nejsilnější je inscenace naopak v slovním a zpěvním partu.

Luděk Richter

VESELÝ KONEC JEDNÉ PŘEHLÍDKY

Tedy přehlídky dětských divadelních a loutkářských souborů. Všichni se loučí po třídenním maratónu, prostory Jesliček tichnou. Jedním z posledních souborů, které odjížděly, byly děti Jarky Holasové v čele s jejich velitelkou. Rozloučili jsme se, popřáli šťastnou cestu a pomalu jsme se dostávali do útlumového stavu, kdy už se vám ani nechce jít domů. Když tu náhle, kde se vzal, tu se vzal prošel kolem Cyril Holas. Koukali jsme na něj jak na Perchtu z Rožumberka. A bylo po klidu. Žhavily se telefony, Jaruška byla telefonicky nedostupná. V unavených hlavách vznikaly fantastické plány na záchranu Cyrila. Pak telefon…Jaruška, její výkřik zděšení a údivu, když jsme jí oznámili, že zde zapomněla vlastního syna. Naďa Gregarová pohotově skáče pod auto s odjíždějící porotou, cpe Cyrila do přeplněného vozu a ten jej odváží spěšně na nádraží. Situaci jak z akčního filmu končí výkřik Jarušky do telefonu: „MÁM HO!!!" Personál Jesliček si nalévá sklenku „osmileté" a válí se po zemi smíchy. Přehlídky u nás konané končily různě, ale takhle…díky Jaruško, díky Cyrile. Vězte však, že Jaruška není krkavčí matka a Cyril za to taky nemůže, byl to pouze informační šum, prostě si špatně rozuměli.

-jp-

ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, foto: Jana Portyková

Z druhé strany
(reakce před uzávěrkou)

Poslední představení končí, stíháme, auto s vlekem je na místě včas, vybíhám z besedy s porotou, nakládáme. Máme všechno, paravany, tašky, loutky, krabice,…? Cyrile, jedeš domů autem? Ne, s vámi vlakem! Ještě závěrečné hodnocení poroty, když stihneme trolejbus v 16:04, přijedeme do Jaroměře o vlak dřív než jsme měli, hodilo by se to…Hotovo a úprk! Máme všechno? Cyril tady nikde není…asi jel přece jen autem, proč tady nechal bundu a kšiltovku? No jo, chlap, abych se o všechno starala…Mobil zapínám až v trolejbuse, hlasovka od Jirky, až na nádraží…obvolávám rodiče, jedeme domů, už se vidím ve vaně. Volá Naďa, podaří se jí to až potřetí….Máš tady Cyrila! Cože? Mám jeho čepici…a…on nemá ani lístek ani korunu…čekáme na vlak a na Cyrila. Mám ho! Rychlík! Máme všechno?

Díky Naďo, díky Jirko, díky Radku (řidič auta, stihl to a bral ještě cestou benzín)!

Zase za rok !

P.S.
Cyril odmítl napsat za domácí úkol slohovou práci „ Jak jsem se ztratil v Jesličkách". A já dostala od Jany Portykové darem knihu : „Kde jsi, Cyrile?" Díky Jani!

Jarka Holasová

BYLO...

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ

Královéhradeckého kraje

s postupem na celostátní přehlídku Dětská scéna

Divadlo Jesličky Hradec Králové 10., 11., 20. a 21. dubna 2006

Pořadatelé:
Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové,
Divadlo Jesličky Hradec Králové,
Volné sdružení východočeských divadelníků
za finančního přispění Královéhradeckého kraje,
Města Hradec Králové a Ministerstva kultury ČR
Odborný a organizační garant přehlídky:
Mgr. Jana Portyková

Počet recitátorů v krajském kole: 73,
Krajskému kolu předcházela kola okresní
s „rekordním" počtem soutěžících – 461! (okres Trutnov - 88, okres Rychnov nad Kněžnou - 40, okres Hradec Králové -171, okres Jičín - 81, okres Náchod – 81)

VÝSLEDKY

I. KATEGORIE:

Porota ve složení: Josef Tejkl – předseda,
Martina Erbsová, Ondřej Majuk
18 soutěžících

Ocenění:

Jan Jedlinský (Černíkovice)
Jana Slobodová (Chlumec nad Cidlinou)
Marie Stejskalová (Dobruška)

Čestné uznání:

Nikola Helbichová (Dvůr Králové nad Labem)
Iva Schweidlerová (Dvůr Králové nad Labem)
Tereza Rešková (Dobruška)
Karolína Krupková (Dětenice)
Jakub Šnaidr (Náchod)

Osmnáct interpretů v nepostupové kategorii se dalo poměrně snadno rozlišit na dvě skupiny - skupinu nepopsaných a nepoučených a skupinu, s níž je již jistým elementárním způsobem někým, povětšině pedagogem, pracováno. Ti poučení již nemalují hlasem, jsou schopni vědomé pauzy a zvládají zdánlivě banální posloupnost autor-nadpis-text.

U tří nejlepších se poučenost šťastně zasnoubila se spontaneitou a nelze neocenit vklad pedagoga, který nejen že nezničil dětskou spontaneitu vstupem racia do procesu, ale pro tyto zásnuby vybral též adekvátní nosný text (Doskočilová: Tygr a blecha, Jiří Kahoun: Pískací kornoutek, Daisy Mrázková: Haló, Jácíčku!).

Josef Tejkl, předseda poroty

II. KATEGORIE:

Porota ve složení: Ema Zámečníková - předsedkyně,
Ondřej Majuk, Jaroslav Pokorný
20 soutěžících

Postup do národního kola:

Adéla Černíková (Hradec Králové)
L. Aškenázy: Vrabčák na desce
Jan Pohl (Černíkovice)
K. Poláček: Bylo nás pět

Čestné uznání:

Martina Matysková (Červený Kostelec)
Dominika Klůzová (Trutnov - Poříčí)
Dominika Netíková (Dobruška)
Hynek Tejkl (Hradec Králové)
Slávek Maňásek (Hradec Králové)
Šimon Štefanides (Rychnov nad Kněžnou)

Spolu s mladými kolegy Ondrou Majukem a Jaroslavem Pokorným (oba tito sympatičtí muži jsou odchovanci Jesliček a mými bývalými žáky, proto s velkým potěšením konstatuji, že se projevili jako citliví porotci) jsem měla možnost zhlédnout 20 recitací soutěžících ze II. kategorie. V celku působila tato skupinka vyrovnaně a pokud mohu srovnávat s jinými podobnými soutěžemi, spíše kvalitněji. Mezi přednášejícími dětmi nebyl nikdo, o kom by porota a diváci mohli prohlásit "kdo to sem poslal?". Naopak, vítězný přednes vyzněl vysoko nad věk recitátorky a i ostatní výkony byly při nejmenším příjemné.

Výborně se představily děti, hůře však jejich dospělý doprovod. I když velmi dobře organizačně zabezpečená a připravená soutěž (i s ranním rozmluvením) probíhala bez zbytečných zdržení a nijak se neprotáhla, před rozborovým seminářem se zdvihla ze strany „dospěláků"

bouře naléhání na bleskové zhodnocení soutěžících, přičemž každý se dožadoval přednostního „vyřízení", aniž bral ohled na ostatní. Velmi mne tato reakce zamrzela, neboť děti věnovaly svému vystoupení maximální pozornost a takovýto přístup si jejich práce nezasloužila. Přitom pokud tato kategorie měla vážné problémy, tak spočívaly hlavně ve výběru textů a ten, v tomto věku, téměř vždy ovlivňuje pedagog, který s přednašečem pracuje. Posluchači vyslechli texty, které se v soutěžích objevují velmi často nebo texty, s kterými i ten nejvybavenější a nejtalentovanější dětský recitátor pro jejich plytkost a bezobsažnost nic nenadělá. Někdy dokonce vybraná literatura „splňovala" obě tyto výtky. Zamyslet se nad problematikou výběru a výstavby celku dětského recitačního vystoupení by nejméně polovině přítomných, dle mého názoru, velmi prospělo. I přes tuto nepříjemnou vzpomínku bylo setkání s dětmi ze II. kategorie milé.

Ema Zámečníková - předsedkyně

III. KATEGORIE

Porota ve složení: Josef Tejkl - předseda,
Ondřej Majuk, Jaroslav Pokorný
17 soutěžících

Postup do národního kola:

Jan Krofta (Hradec Králové)
V. Ráček: U potůčku
J. R. Pick: Aforismus

Daniel Krejčík (Sobotka)
F. Nepil: Jak strýček Roman operoval v Grónsku
H. Ch. Andersen: Je to naprosto jisté

Čestné uznání:

Markéta Doležalová (Hořice v Podkrkonoší)
Eva Karlová (Bílá Třemešná)
Barbora Michaličková (Rychnov nad Kněžnou)
Pavel Hlubuček (Chlumec nad Cidlinou)
Hana Pávová (Libáň)
Veronika Dvorská (Rtyně v Podkrkonoší)
Lucie Schneiderová (Náchod)

Rádi konstatujeme úhrnem nadprůměrnou úroveň a patrný vzestup interpretačních dovedností oproti letům minulým.

Lze vysledovat dvě zřetelné linie: prvně příklon ke klasickému přednesu - po výtce narativnímu bez formálních výbojů a výrazných ozvláštnění - ale na velmi slušné úrovni. Druhý, vývojově příznivější, směřuje k minimalismu, jasnému vyhraněnému postoji a ostré úderné pointě. Bohužel málokdy dosahovaly kýžené úrovně oba soutěžní texty, často vybrané monotematicky.

Josef Tejkl, předseda poroty

IV. KATEGORIE

Porota ve složení: Ema Zámečníková - předsedkyně,
Ondřej Majuk, Jaroslav Pokorný
18 soutěžících

Postup do národního kola:

Miroslav Vrbický (Hradec Králové)
R. Bradbury: Prázdniny
J. Orten: Až přijde čas

Michaela Šebestová (Trutnov)
R. Jeffers: Pastýřka putující k dubnu
Ch. Morgenstern: Bim, bam, bum

Čestné uznání:

Lukáš Klečal (Sobotka)
Kristina Hostáková (Hradec Králové)
Kristýna Michaličková (Rychnov nad Kněžnou)
Nikola Rejlová (Broumov)
Filip Rudorfer (Hořice)
Adéla Vlčková (Bílá Třemešná)

O několik dnů později jsem opět měla možnost se setkat s výše uvedenými sympatickými mladými porotci a s recitátory kategorie IV. Tentokrát jsme však byli nuceni zhodnotit celkovou úroveň jako horší, neboť mezi osmnácti dětmi se neobjevil ani jeden zcela vyrovnaný výkon. Oproti II. kategorii měli soutěžící nastudované texty dva, což je výhodné pro recitátora - může se předvést z více „stran", ale i pro porotu - může recitátora vidět z více pohledů a jeho zhodnocení může být proto přesnější. V hradeckém regionálním kole se však tyto výhody staly kamenem úrazu. Druhé texty byly buď nešťastně vybrané (vzhledem k věku, k recitátorským dovednostem a zkušenostem dítěte, pro povrchnost a prázdnost a pod.), nebo nepochopené a nevystavěné (snad nedůsledný rozbor?), některé působily jako "nedopřipravené", nepromyšlené. Přesto jsme se rozhodli dva nejlepší do Trutnova vyslat. V přesvědčení, že nejde jen o soutěžní zákony, ale hlavně o zkušenosti, které může účast v přehlídce recitátorům přinést.

Ema Zámečníková, předsedkyně

DIVADELNÍ

BYLO...

MILETÍNSKÉ DIVADELNÍ JARO

VÝCHODOČESKÁ PŘEHLÍDKA VENKOVSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ

Miletín, Sousedský dům

5. - 7. května 2006

s postupem na národní přehlídku Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou

Pořadatelé:
Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové
Divadelní soubor Miletín
Volné sdružení východočeských divadelníků
za finančního přispění Královéhradeckého kraje

Lektorský sbor ve složení:
Alena Exnarová, Prof. Jan Císař, Prof. František Laurin, Jaromír Vosecký
Počet představení:
7 soutěžních + 1 inspirativní, 155 členů hrajících souborů

LEKTORSKÝ SBOR O NOMINACÍCH A DOPORUČENÍCH ROZHODL TAKTO:

KRAKONOŠŮV DIVADELNÍ PODZIM VYSOKÉ NAD JIZEROU:

NOMINACE:

Divadelní soubor **Geisslers Hofcomoedianten, Kuks**
s inscenací hry **Amor tyran**

1. doporučení

Divadelní soubor **Symposion Třebechovice**
s inscenací hry - Scarnicci, Tarabusi:
Otcové se rodí ve skříních

2. doporučení

Divadelní soubor **SNOOP Opatovice nad Labem**
s inscenací hry - František Hrubín: **Kráska a Zvíře**

DO PROGRAMU POPELKA RAKOVNÍK DOPORUČIL:

Divadelní soubor **SNOOP Opatovice nad Labem**
s inscenací hry - František Hrubín: **Kráska a Zvíře**

PROGRAM:

Divadelní soubor Erben Miletín
Norman Robbins:
DO HROBKY TANEČNÍM KROKEM
Režie: M. Hýbner

Divadelní soubor Symposion Třebechovice
Scarnicci, Tarabusi:
OTCOVÉ SE RODÍ VE SKŘÍNÍCH
Režie: Rudolf Faltejsek

Divadelní soubor Dolany
ČERTŮV MLÝN
Režie: Lukáš Ludvik

Divadelní soubor SNOOP Opatovice n/ L.
František Hrubín: KRÁSKA A ZVÍŘE
Režie: Aleš Dvořák

Divadelní soubor Korálka starší, Dětenice
J. Werich: FIMFÁRUM
Režie: Iveta Vališková

Geisslers Hofcomoedianten, Kuks
AMOR TYRAN
Režie: Petr Hašek

Divadelní soubor FRK při ŠKK Nová Ves nad Popelkou
Holger Eckert: MRTVÝ PŘIŠEL NA NÁVŠTĚVU
Režie: Ivana Nosková

.....

Host přehlídky

Divadelní soubor J. Honsy KAROLINKA
Martin Františák: DOMA

MILETÍNSKÉ DIVADELNÍ JARO 2006

Východočeská přehlídka venkovských divadelních souborů se konala ve dnech 5.-7. května v Miletíně počtvrté a jako dosud vždy ve výborné atmosféře za vzorné péče místního souboru. Tentokrát oproti předešlým letům byla méně navštívena dopolední a odpolední představení, což jsme přičítali slunečnému a teplému počasí, které na sebe letos nechalo tak dlouho čekat. Viděli jsme sedm představení soutěžních a jedno inspirativní.

Přehlídku zahájil domácí **miletínský divadelní soubor Erben** inscenací hry Normana Robbinse *Do hrobky tanečním krokem* v režii Miloslava Hýbnera. Základním problémem inscenace bylo její žánrové neukotvení. Jde v podstatě o konverzační černou komedii s detektivní zápletkou a miletínští ji hrají víceméně jako realistickou hru ze života a navíc každý trochu sám za sebe. Kladem inscenace jsou některé herecké výkony a taky sympatická snaha pokusit se o něco nového, s čím se soubor až dosud nepotkal.

Divadelní soubor Symposion z Třebechovic nastudoval hru italské autorské dvojice Giulio Scarnicci a Renzo Tarabusi *Otcové se rodí ve skříních* (režie Rudolf Faltejsek). Nejsilnější devízou třebechovického souboru jsou jeho herecké kvality. Herci vytvářejí syté postavy na pomezí frašky a grotesky a vědí, co hrají za typ. K vytvoření těchto typů pomáhají i velmi dobré kostýmy Lenky Faltové. Inscenace nejlépe funguje v dialozích, kdy jsou na scéně dva herci. Největším problémem inscenace jsou naopak davové scény, které působí chaoticky. Kladli jsme si otázku, zda není příčinou scéna, konkrétně stůl uprostřed. Hraje se s ním minimálně (v úvodu je na něm občerstvení, pak kufr s výstřižky a penězi) a při organizaci davových scén viditelně překáží. Třebechovický soubor je rovněž výborně vybaven pěvecky, a protože má ve svém středu v osobě Drahomíry Franckové i autorku hudby a textů, využil toho i v této inscenaci. Hudba zde nepodporuje švih a spád situací, je spíše kontrapunktem, zastavením s hlubšími podtóny. To sice u žánru situační komedie nebývá právě obvyklé, ale lze tuto volbu akceptovat. Přes uvedené problémy představení v Miletíně právě díky kvalitním hereckým a pěveckým výkonům nejen udrželo stálou pozornost diváků, ale nesporně i pobavilo. Proto je odborná porota doporučila v prvním pořadí programové radě Krakonošova divadelního podzimu k zařazení na přehlídku.

Sobotní dopoledne patřilo **Divadelnímu souboru Dolany** a pohádce *Čertův mlýn*. Šlo o úpravu starého textu pro loutkové divadlo s některými aktualizacemi. Inscenace byla poctivě vypracovaná a ve svém žánru deklamovaného divadla svědomitá a čistá, stejně tak ve výtvarném provedení, v kostýmech i ve zvláštní kombinaci starých kulis z fundusu divadla s reálnými prvky, obohacená řadou jevištních efektů - letící pečené kuře, letící loutka ježibaby na koštěti, nápaditě motorové koště, ohně a kouře, ale taky stroboskop při moderním tanci strašidel. Právě pro vážný přístup k tomuto v podstatě

LEKTORSKÝ SBOR UDĚLIL INDIVIDUÁLNÍ OCENĚNÍ:

ČESTNÁ UZNÁNÍ:

Anně Friedrichové
za postavu Athény v inscenaci hry Normana Robbinse Do hrobky tanečním krokem

Růženě Kněžourkové
za postavu Henrietty v inscenaci hry Normana Robbinse Do hrobky tanečním krokem

Ivetě Zavadilové
za postavu Fabie v inscenaci hry Normana Robbinse Do hrobky tanečním krokem

Aleši Dvořákovi
za režii inscenace hry Františka Hrubína Kráska a zvíře

CENY:

Martinu Černému
za postavu Lotaria v inscenaci hry Giulia Scarnicciho a Renza Tarabusiho Otcové se rodí ve skříních

Karle Drašarové
za postavu Isoliny v inscenaci hry Giulia Scarnicciho a Renza Tarabusiho Otcové se rodí ve skříních

Miroslavu Vikovi
za dvojroli Aureliana a Eduarda Bossi de Cortes v inscenaci hry Giulia Scarnicciho a Renza Tarabusiho Otcové se rodí ve skříních

Pavlu Faltejskovi
za postavu Giacoma v inscenaci hry Giulia Scarnicciho a Renza Tarabusiho Otcové se rodí ve skříních

Lence Faltové
za kostýmy k inscenaci hry Giulia Scarnicciho a Renza Tarabusiho Otcové se rodí ve skříních

Andree Moličové
za postavu Krásky v inscenaci hry Františka Hrubína Kráska a zvíře

Václavu Faltovi mladšímu
za postavu Zvířete v inscenaci hry Františka Hrubína Kráska a zvíře

Lukáši Černohorskému
za hudbu a zvukové efekty k inscenaci hry Františka Hrubína Kráska a zvíře

Cena za inscenaci
souboru Geisslers Hofcomoedianten Kuks
za inscenaci Amor tyran

DIVADELNÍ

Amor, foto: Alexandr Gregar

starému způsobu hraní divadla měla inscenace svůj určitý půvab.

Odpoledne se představil **Divadelní soubor SNOOP z Opatovic nad Labem** s inscenací Hrubínovy hry *Kráska a zvíře*. Inscenovat tuto hru není rozhodně snadnou záležitostí: básníkovo slovo na straně jedné a potřeba ztvárnění jevištní situace na straně druhé. Obvykle jsou úspěšnější inscenace, které jdou cestou atmosféry než realistického příběhu. Tuto cestu zvolil i Aleš Dvořák, který inscenaci nastudoval s mladou a nezkušenou odnoží opatovického souboru. Hru výrazně upravil a zkrátil, celé představení trvá hodinu bez přestávky. Odhadl přesně, na co mladí lidé mají a co jsou schopni uhrát. Situace cítíme spíše ve slovech a v osobním zaujetí, než aby byly odehrány, ale akceptujeme to, protože hercům věříme, co říkají. Atmosféra je podpořena výbornou hudbou s ústřední písní vyjadřující duševní rozpoložení a touhy Zvířete. Jednoduchá a rychlé proměny umožňující je scéna, jejímž základem je revuálka. A je třeba rozhodně vyzdvihnout herecké výkony představitelů obou titulních postav – Krásky (Andrea Moličová) a Zvířete (Václav Falta mladší). Opatovická inscenace je sice proti původní předloze zjednodušená, ale přesto je nesmírně působivá. Je cudná, prostá, čistá, uměřená a v některých momentech až jímavá. Odborná porota ji doporučila jako druhou v pořadí programové radě Krakonošova divadelního podzimu k zařazení na přehlídku a doporučila ji rovněž na národní přehlídku divadla pro děti Popelka Rakovník.

Sobotní večer patřil hostu přehlídky: **Divadelnímu souboru Jana Honsy z Karolinky** a jeho proslulé inscenaci *Doma*. Také v Miletíně sklidila u plného sálu velký ohlas.

V neděli dopoledne zahrál soubor **Korálka starší Dětenice** Werichovo *Fimfárum*. Připravili si jednoduchou scénu tvořenou jen několika prvky, částečně vše vyprávěli čert a vodnice, částečně se odehrávala pantomima a částečně dialogy. Hudba a písně (vedle jeviště klavír) zaměřené k tématům scén. Zvolený princip je jistě možný, ale ještě mnoho chybělo k jeho dotažení, aby fungoval. Rozehrání přestaveb jevištních prvků příliš rozvleklé, hudba dlouhá a občas retardující, pantomima příliš obecná, často ilustrace toho, co už bylo řečeno...

Po nedělním obědě jsme se přesunuli do zámeckého parku. **Geisslers Hofcomoedianten Kuks** zde před vchodem do zámku zahráli představení anonymního textu *Amor tyran aneb Olitovaná pomsta*. Soubor se programově věnuje od roku 2002 původnímu baroknímu repertoáru spjatému se Sporckovým divadlem v Kuksu a Amor tyran byl jejich první nastudovanou hrou. V Miletíně ji uvedl v obnovené premiéře. Je to typická barokní hauptakce s motivy neřestí a ctností, lásky, žárlivosti, nenávisti, statečnosti i touhy po světovládě. Arabský král Asfalides bojuje o korunu se svou žárlivou chotí Achiluší a zbavený smyslů usiluje o vyvraždění lidstva, až jej zastaví deus ex machina. Režisér Petr Hašek hru inscenuje jako divadlo na divadle. Díky zvolenému principu a jeho důslednému naplnění nesledujeme truchlohru, ale komedii. Vše se odehrává kolem žebříňáku a na něm. Přijíždí divadelní skupina, která se chystá hrát Hamleta, ale nacházejí nový text a tak s ním začínají improvizovat. Režisér zkouší v jednotlivých rolích různé herce, než jim je přidělí a pak po celou dobu běh inscenace usměrňuje. Činí tak velmi citlivě, včetně komunikace s publikem, (jednu roli čte vybraný divák). Herecký soubor je vzácně vyrovnaný a zvládá na vysoké úrovni výraznou pohybovou i hlasovou stylizaci postav i zcizovací vpády do rolí herců z vystupující komediantské bandy. Neméně výrazný podíl na výsledném inscenačním tvaru má vynikající výtvarná složka i prokomponovanost s hudbou (housle). Právě vzhledem k vzácné vyrovnanosti a prokomponovanosti celku ve všech jeho složkách jsme byli svědky velmi zajímavé, invenční a rozhodně netuctové inscenace. Proto ji odborná porota nominovala na Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou.

Závěr přehlídky patřil **Divadelnímu souboru FRK z Nové Vsi nad Popelkou,** který obnovil činnost po patnáctileté pauze a připravil inscenaci hry Holgera Eckerta *Mrtvý přišel na návštěvu*. Výběrem předlohy si svůj start neusnadnil, neboť jde o hru nepříliš dobře napsanou – je upovídaná a schémata zápletek předem jasná. Přesto by ji bylo možné po výrazném proškrtání a úpravě jako detektivní komedii hrát. Souboru pod režijním vedení Ivany Noskové se však s tímto obtížným úkolem nepodařilo vyrovnat a inscenace je poznamenaná nezkušeností a začátečnickými chybami. Ale důležité jistě je, že soubor zahájil činnost a začal na sobě pracovat, což jistě v jeho příštích inscenacích přinese své ovoce.

Tak tolik letošní Miletínské divadelní jaro. Když jsme se loučili, tak jsme si říkali, že už teď se těšíme na to příští.

Alena Exnarová, (psáno pro Amatérskou scénu)

UŽ PO SEDMÉ OPEN AIR !

Loni jsme nazvali hradecké "Regiony" Festivalem Otesánkem, protože statisticky, tedy přesným součtem nepřesných čísel jsme spočítali 271 představení, které vidělo během deseti dnů 52 tisíce diváků, pro něž vystoupilo 1 285 umělců profesionálních či amatérských. Loňský celkový počet sehraných představení nafoukla Hanička Voříšková se svými 70 představeníčky pro jednoho diváka.

Letos odpadl hrací prostor v Besedě, která se podrobuje renovační kúře, aby mohla v příštím roce nabídnout zcela exklusivní studiové podmínky. Počet představení v „In programu" byl proto asi o třicet menší. Zato v Open Air jsme se vytáhli – OAP hostil 96 souborů a jejich 126 představení, z toho 30 speciálně pro děti! Pro velký zájem jsme dokonce řadu přihlášek museli odříci. Déšť zhatil pouze tři představení, jinak přijeli a zahráli téměř všichni. Nabídli jsme řadu novinek - do Žižkových sadů umístili stan Divadla Dno, hrálo se v ulici Na Kropáčce, rozšířily se produkce na Kavčím plácku, u kašny na Velkém náměstí. V atriích Radnice a Městské hudební síně přibyly úžasné elevace pro diváky (celkem 350 sedadel) a tyto prostory začaly být divadelně, tedy pro diváky, zcela regulérní.

Open Air program pořádáme společně s Impulsem, Klicperovým divadlem a Divadlem Drak. Finančně nás podporuje město Hradec Králové a Královéhradecký kraj, významným sponzorem byl letos Fond T-mobile, který nám poskytl grant prostřednictvím Nadace Via, také Státní fond kultury letos opět přispěl. A další nás podpořili poskytnutými službami, např. Vydavatelství Garamon, Technické služby města či Hradecká kulturní a vzdělávací společnost.

V hlavní části, v tzv. „In programu" Divadla evropských regionů bylo uvedeno 76 představení včetně 12 koncertů. Na nich se podílelo 716 umělců z 9 zemí, z Česka, Slovenska, Itálie, Německa, Finska, Francie, Polska, Ruska, Velké Britanie, Holandska - nejvzdálenější byl soubor ze španělského ostrova Tenerife. Open Air, tedy „Off program" nabídl 128 představení v nichž hrálo, performovalo a tančilo celkem 913 umělců z 6 zemí, z Česka, Slovenska, Polska, Francie, nejdále to do Hradce Králové měli pohádkáři z Ugandy a Mozambiku. Na hradeckých Regionech, kterým už mládež posedlá divadelním slavením, říká prostě „festák", se sešlo 1 629 účinkujících ve 204 představeních, Open Air se na programu Regionů podílí téměř šedesáti procenty! A je tedy největším ve střední Evropě, nejlacinějším (rozpočet kolem 600 tisíc) a pořadatelsky nejrychlejším – od uzávěrky přihlášek k vytištění plakátů uplynou pouze tři týdny!

Mezi 96 soubory vystupujícími v našem Open Air program byla mimořádná představení. Např. inscenace Albeeho hry Zoo od popradského Divadla Commedia s Vladem Benkem, letošním laureátem celoslovenské činoherní přehlídky. Vynikající byl tým profesionálů Hany Galetkové z Ostravy a jejich představení Za tkalcovským stavem, úspěšná Ženitba frekventantů hronovské režijně-herecké třídy, vysočtí přijeli s francouzskými kamarády a zahráli své bilingvistické Tři mušketýry, Bílé divadlo z Ostravy slavilo úspěch s Kantorovským Kolotočem na Velkém náměstí, příjemné bylo představení Pavla Fialy Loď v podání Sokolů z Toušně, skvělou součástí Open Air byla nejrůznější představení a performance ve stanu Dno, ve svém stanu hrála pražská Vosto5 téměř všechny své opusy a pak se tam divadlo oslavovalo každý den až do rána.

Open Air už má i své tématické linie – střídají se představení zábavná, amatérů i profesionálů (výtečný Swing Divadla Radost Brno s principálem Vlastou Peškou), experimenty studentů JAMU, DAMU, také Společnost dr. Krásy a českotřebovský Triarius něco přidali, japonské kjógeny vystřídaly na jevišti břišní tanečnice, na letní scéně Klicperova divadla pokaždé narváno při pohádkách pro děti, mimo jiné v podání souboru Neslyším Brno, Luďka Richtra, Františka Watzla nebo Mirky

Divadlo Radost Brno: Swing, foto: Alexandr Gregar

Vydrové a jejího Divadla Bořivoj. Škoda, že pro nemoc nedorazil V.A.D. Kladno, Divadlo Líšeň s Paramisou pro déšť... Zato Geisllers Hofkomedianten hráli svého Amora Tyrana statečně a navzdor dešti, stejné jako svou pohádku Jirka Polehňa s Jardou Ipserem. Jesličky přidaly řadu představení, Okna, s nimiž vyhráli Wolkrův Prostějov, se i v Hradci povedla.

Návštěvnost opět mimořádná, v podstatě ohromující. Počítáme-li pouze kapacitní odhad otevřených scén a součet prodaných vstupenek na „In program" (za tři čtvrtě milionu Kč!), vychází nám, že OAP vidělo 20 700 diváků, oficiální část festivalu pak 34 700 diváků. Dohromady se na deseti festivalových dnech sešlo na 55 400 milovníků divadla, a to nepočítáme náhodné kolemjdoucí, kteří možná neviděli ani představení a přesto jich na zahrádkách restaurací a klubů kolem Velkého náměstí, v přilehlých uličkách a improvizovaných festivalových hospodách před divadlem i na Kavčím plácku bylo také na tisíce. Na své si určitě přišli i gastronomičtí podnikatelé a hoteliéři. V obžerném stanu před Klicperákem se prý vypil Opaťák piva a Biřička kořalky (známé hradecké písáky!). A přes tisíc a půl litrů vína a taky masa se sežralo až hanba. Benefit z festivalu měli určitě i kadeřnice, pekárny a další nejrůznější kšefty, městskou dopravu nevyjímaje.

Už i batůžkáři začali obydlovat parky (zatím k nelibosti strážců veřejného pořádku, ale v Karlových Varech si nakonec zvykli a posléz zřídili festivalový camp), festivalový ruch prostupoval historické město do velmi pozdních nočních hodin (k nelibosti několika starousedlíků), ale s tím už se vyrovnali i obyvatelé Avignonu, Paříže i jiných festivalových městeček. Tak co by ne jednou za rok i v Hradci Králové.

Divadlo evropských regionů a náš Open Air program dělá dobré jméno městu Hradci Králové i České republice. A dodejme, že bez Open Air programu by Regiony byly poněkud akademické (jako v Plzni), tedy chudší o další lidský rozměr. Festival je svátek a z hradeckého Salónu republiky dělá i Salón divadla. Tedy místo, kde si umění, tvůrci a jejich příznivci čas od času slušným a kulturním způsobem podávají ruce. Slaví tedy to, že jsou lidi.

-ag-

ČEREVNÝ KOSTELEC A MILETÍN 2007

ČERVENÝ KOSTELEC 07
15. - 18. 3. 2007

Divadlo J. K. Tyla
Červený Kostelec

Krajská postupová přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla

Datum uzávěrky přihlášek:
31. října 2006
Ukončení výběru inscenací:
20. ledna 2007

Přehlídka je otevřená souborům bez ohledu na jejich regionální příslušnost. Přehlídka zahrnuje účast divadelních souborů v těchto třech kategoriích:

a) soubory, které uplatňují principy hereckého divadla dramatické postavy, jejichž inscenace vycházejí z textů dramatických autorů;

b) soubory využívající různých principů hereckého divadla, jejichž inscenace vycházejí z nejrůznějších zdrojů tzv. otevřené dramaturgie;

c) soubory hudebního divadla.

Každý soubor se může zúčastnit se stejnou inscenací pouze jedné krajské přehlídky, která je programově postupovou pro FEMAD Poděbrady / Divadelní Třebíč.

Každý soubor se může zúčastnit se stejnou inscenací pouze krajské postupové přehlídky směrem na FEMAD Poděbrady / Divadelní Třebíč. **POZOR!!!** Zúčastní-li se s touto inscenací jiné krajské postupové přehlídky, která je programově postupovou na jinou národní přehlídku (např. Šrámkův Písek, Náchodská Prima sezóna, Krakonošův divadelní podzim), bude tato inscenace vyloučena z jednání programové rady. Odborná porota krajské soutěže má právo nominace jedné inscenace a doporučení neomezeného počtu inscenací s uvedením pořadí pro program celostátní přehlídky.

Postupové krajské soutěže činoherního a hudebního divadla vrcholí celostátní přehlídkou amatérského činoherního a hudebního divadla pod názvem **FEMAD PODĚBRADY / DIVADELNÍ TŘEBÍČ,** koncipované jako soutěžní přehlídka amatérských divadelních souborů dospělých, které ve své inscenační praxi reflektují zákonitosti divadla jako uměleckého druhu a jejichž adresátem je dospělé publikum.

Odborná porota krajské soutěže má rovněž **právo doporučení** inscenací s uvedením pořadí **pro program národní přehlídky inscenací her pro děti a mládež „Rakovnická Popelka" a celostátní přehlídky studentského divadla Náchodská prima sezóna.**

***

MILETÍNSKÉ DIVADELNÍ JARO 07
15. - 18. 3. 2007

Divadlo J. K. Tyla
Červený Kostelec

Krajská přehlídka venkovských divadelních souborů s postupem na Krakonošův divadelní podzim

Datum uzávěrky přihlášek:
31. října 2006
Ukončení výběru inscenací:
10. března 2007

Přehlídka je otevřená souborům bez ohledu na jejich regionální příslušnost.

Národní přehlídky a krajských přehlídek venkovských divadelních souborů se mohou soutěžně zúčastnit **divadelní kolektivy mající sídlo v místě, které má charakter venkovského sídla a nemá víc jak 5 000 obyvatel.**

Odborná porota krajské přehlídky má právo nominace jedné inscenace. Dále má právo doporučit neomezený počet inscenací s uvedením pořadí k výběru do programu Celostátní přehlídky venkovských divadelních souborů **"KRAKONOŠŮV DIVADELNÍ PODZIM"**

Odborná porota krajské soutěže má rovněž **právo doporučení** inscenací s uvedením pořadí **pro program národní přehlídky inscenací her pro děti a mládež „Rakovnická Popelka".**

***

LOUTKÁŘSKÉ LIBČANY JIŽ PO 33.

Tak jako každým rokem upozorňujeme loutkáře na přehlídku loutkářských souborů „O cenu Matěje Kopeckého", která je určena souborům programově hrajícím pro malé děti a která probíhá vždy po čtyři neděle v listopadu. Do listopadu je sice ještě daleko, ale toto číslo Hromady je poslední před uzávěrkou přihlášek, která je stanovena na 15. září. Přihlášky adresujte Nadě Gregarové do hradeckého Impulsu. Na přihlášce uveďte: název souboru, autora, název hry, režii, délku představení, počet zúčastněných osob.

Tato specificky zaměřená přehlídka tvorby pro děti získává na kvalitě a záleží jen na vás, jak budete při přípravě představení na své nedočkavé diváky myslet. V této přehlídce by se na adresnost inscenace nemělo zapomínat. Již teď se těšíme na vaše představení.

Jan Merta